

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา และรวบรวมแนวคิดจากเอกสาร และงานวิจัยทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณสมบัติของครูโดยทั่วไป คุณลักษณะ คุณสมบัติ และความสามารถในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา ส่วนตอนสุดท้ายจะสรุปแนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างของคุณลักษณะ ของครูพลศึกษา กับครูโดยทั่วไป จากวรรณคดี และแนวคิดที่ได้รวบรวมมา.

แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัตินักเรียนทั่วไป ในด้านความรู้ในวิชาความรู้ทั่วไป และความรู้ในวิชาชีพ

ไม่ว่าจะเป็นครูในสาขาวิชาใดก็ตาม ครูย่อมมีหน้าที่ที่สำคัญ คือ การอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ มีวิถุญาณ มีจิตใจสูงซึ้ง ซึ่งก็หมายความว่า ครูผู้สอนจะต้องมีพื้นฐานความรู้ในด้านวิชาการ หรือความรู้ในเรื่องที่จะสอนอย่างเพียงพอ ในการที่จะมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการนั้น ครูจะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ฝึกตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ในวิชาการต่าง ๆ เพราะการที่ครูผู้สอนมีพื้นฐานความรู้ดี ย่อมทำให้การสอนสำเร็จผลดีไปแล้วส่วนหนึ่ง ตั้งแต่เริ่มตนมีการเรียนการสอน¹ ดังนั้น จะเห็นว่าครูที่มีความสามารถในการสอนก็ต้องมีคุณสมบัตินี้ ความสามารถทางวิชาการ โดยที่รู้เนื้อหาวิชาที่จะนำไปสอนอย่างลึกซึ้ง²

¹สุภาพ วาดเขียน, ท้าวอย่างไรนักศึกษาคูจะสอนได้ดี (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์หน้าอักษรการพิมพ์, 2519) : 15 - 16.

²จรูญ คุณมี, "ครูสังคมศึกษา," วิทยาสาร 28 (พฤศจิกายน 2520) : 13 - 14.

ทั้งนี้ กอ สวัสดิพานิชย์ ได้กล่าวถึง คุณสมบัติทางด้านวิชาการของครูไว้ว่า ครูต้องมีความรู้ในวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้ง และแท้จริง ขนาดที่ว่า ถ้าจะสอนชั้นใด ก็ต้องเตรียมเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของเด็กที่ตนสอน เพราะคนที่มีความรู้จริง ย่อมสามารถอธิบายหลักวิชาที่ยาก ให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย¹

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ ได้ความคิดเห็นในการประชุมสัมมนา คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ คุรุศาสตร์ ครั้งที่ 3 ณ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่า คุณลักษณะของครูที่ดี ควรประกอบด้วย ความรู้ดี น้ำใจดี และทักษะดี ซึ่งสรุปเป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกัน 5 ข้อ ดังนี้

1. ครูต้องมีความสามารถในการสอนดี
2. ครูต้องสามารถอบรม แนะนำ และนำเด็กได้ดี
3. ครูต้องช่วยเหลือกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ดี
4. ครูต้องเป็นผู้รักษาอาชีพครู ไม่หาความรู้ในอาชีพของตนเสมอ
5. ครูต้องช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนได้เป็นอย่างดี²

ธนู แสงศักดิ์ กล่าวว่า ทุกคนเชื่อว่าครู คือ แม่พิมพ์ของชาติ ครูมีคุณลักษณะอย่างไร เด็กจะมีลักษณะอย่างนั้น ประเทศชาติจึงต้องการครูที่มีคุณภาพอย่างยิ่ง³

¹ กอ สวัสดิพานิชย์, "ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการฝึกหัดครู," เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 152 (กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2517) : 217 - 220.

² ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์, "สมรรถภาพของครู," รายงานการประชุมสัมมนา คณบดีคณะศึกษาศาสตร์/คุรุศาสตร์ (กรกฎาคม 2520) : 56.

³ ธนู แสงศักดิ์, "ครูกับเสถียรภาพของประเทศ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 7 (กุมภาพันธ์ 2513) : 12.

พระปณฺฑิตานันท์หมณี ไค้แสดงปาฐกถาในโอกาสวันครู ณ หอประชุมวิทยาลัยครูสงขลา ว่า กำลังคนมีความสำคัญต่อความก้าวหน้าของสังคม ครูเป็นผู้พัฒนากำลังคน ดังนั้น ครูจะต้องมีอุดมคติ มีคุณธรรม ครูจะต้องเป็นครูตลอดเวลา ทั้งนอกและในโรงเรียน และจะต้องปฏิบัติตนให้เป็นอย่างที่ศิษย์ของนักเรียน¹

คณะกรรมการฝ่ายการศึกษา ของ คณะกรรมการแห่งชาติ ไค้กล่าวถึงโอวาทของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เกี่ยวกับมารยาทของครูว่า "ครูเป็นกระจกเงาที่เด็กมานั่งจ้อง ครูต้องมีอุปนิสัยดี สำหรับเด็กเอาเป็นตัวอย่าง เด็กคนไหนสอนไม่ได้ตั้งใจก็ควรคิดว่า เป็นความผิดของเรา ครูยอมไม่พราเวลาของศิษย์ เรารักที่จะเป็นครูต้องไม่กลัวเหนื่อย"²

สุวรรณ เนตรยากร ไค้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับ ขอบเขต หน้าที่ และบุคคลิกลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา ผลปรากฏว่า

1. นักเรียน และผู้ปกครองมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูควรมีความรู้ ซึ่ง ไค้แก่ ความรู้วิชาสามัญ วิชาครู ความสามารถพิเศษที่ครูควรรู้ คือ ความรู้ด้านภาษา หลักสูตร วิธีสอน หลักการวัดและประเมินผล หลักจิตวิทยา และการแนะแนว

2. ครูควรรักษาถ่ายทอดความรู้ ใช้ภาษาสื่อความหมาย และควบคุมชั้นเรียนไค้³

¹พระปณฺฑิตานันท์หมณี, "กำลังคนกับความก้าวหน้าของสังคม," (ปาฐกถาในโอกาส วันครู ณ หอประชุมวิทยาลัยครูสงขลา เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2514).

²คณะกรรมการฝ่ายการศึกษา ของ คณะกรรมการแห่งชาติ, ประมวลขอคิดทางการศึกษา (พระนศร : 2515), หน้า 2.

³สุวรรณ เนตรยากร, "ความคิดเห็นของนักเรียน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 112 - 120.

พัชรี สาริกบุตร ได้ทำการสำรวจ คุณสมบัติของอาจารย์ในอุดมคติของ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์ในอุดมคตินั้น จะต้องรู้เนื้อหาวิชาการอย่างถ่องแท้ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และอธิบายข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้ เป็นผู้ที่สนใจ และเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และเข้าใจหลักสูตรได้ดี¹

เสาวภา สารณะ ได้วิจัยถึงคุณสมบัติของครูที่นักศึกษาพยาบาลต้องการ สรุปได้ว่า ในการสอนนั้น ครูต้องรู้จักวิธีการสอน ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน เข้าใจหลักสูตร และเนื้อหาที่สอนดี²

กนิง จันทวงศ์ ได้วิจัยเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จทางการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู โดยการสอบถามครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูใหญ่ต้องการให้ครูมีความรู้ ความสามารถในวิชาพิเศษ เช่น วิชาเกษตรกรรม พละนันทน์ และศิลปศึกษา เพื่อช่วยในกิจกรรมชุมชน³

¹พัชรี สาริกบุตร, "การสำรวจคุณสมบัติของอาจารย์ในอุดมคติของ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์บัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509), หน้า 88 - 97.

²เสาวภา สารณะ, "คุณสมบัติของครูพยาบาลที่นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยสภา กษาศาไทยต้องการ" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์บัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514), หน้า 90 - 120.

³กนิง จันทวงศ์, "ความคิดเห็นของครูใหญ่มัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์บัณฑิต แผนกประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 86 - 88.

แพรวพรรณ คืออาษา ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ในจังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา สรุปลักษณะ และคุณลักษณะของครูไว้ ดังนี้คือ

1. ครูต้องมีความรู้พื้นฐาน และความรู้สามัญอย่างถ่องแท้ในวิชาที่สอน และต้องพยายามปรับปรุงตนเอง โดยการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมให้เป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวางทันต่อเหตุการณ์เสมอ
2. ต้องมีความรู้วิชาชีพ และความรู้วิชาครู เช่น รู้กลวิธีการสอน รู้จักใช้จิตวิทยาในการสอน รู้จักเลือกใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสม รู้จักนำเทคนิค และวิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้
3. ต้องมีทักษะในการสอน คือ รู้จักใช้วิธีการสอนหลายวิธี ถ่ายทอด และอธิบายข้อเท็จจริงให้ชัดเจน สอนให้นักเรียนรู้จักค้นคว้า เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความคิดอิสระอย่างมีเหตุผล รู้จักวิธีการวัดและประเมินผล ฉลาดหลักแหลม และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
4. ควรรัก และศรัทธาในอาชีพครู มีความจริงใจ อุดม เสียสละ รู้จักทำงานร่วมกับบุคคลอื่น มีระเบียบ เข้าใจตนเอง และผู้อื่น เป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป
5. รู้จักปฏิบัติหน้าที่ และงานของครูอย่างดีที่สุด ทำธุระการของชั้นปกครองชั้น และจัดห้องเรียน อบรมความประพฤติ แนะนำ แนะนำนักเรียน มีหน้าที่ต่อชุมชน¹

¹แพรวพรรณ คืออาษา, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครูศาสตรมหาบัณฑิต แผนกประถมศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 9.

ในปี พ.ศ. 2518 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานิเทศการศึกษา และพัฒนาหลักสูตร จัดให้มีการสัมมนา วิชาการนิเทศการศึกษา และพัฒนาหลักสูตร สรุปผลดำเนินงานเดียวกันกับคณะกรรมการวางพื้นฐาน เพื่อปฏิรูปการศึกษา ในแง่ของลักษณะครู ดังนี้

1. ครูต้องมีความรู้ความสามารถในวิชาพื้นฐาน และวิชาเฉพาะ และควรแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์¹
2. ครูต้องรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยเสมอ นอกจากนั้น ครูต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการ คือ รู้ในวิชาที่ตนเองสอนอย่างถ่องแท้ หมั่นศึกษาหาความรู้ในวิชาที่ตนเองสอน รวมทั้งวิชาที่เกี่ยวข้อง ควรใช้ภาษาอย่างถูกต้อง รู้ และเข้าใจในศัพท์ใหม่ ๆ²

กิลเบิร์ต (Gilbert) ให้ความเห็นเกี่ยวกับครูที่ดีว่า ควรประกอบด้วยลักษณะที่ ชอบ และมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตนเองสอนเป็นอย่างดี มีความรัก และสนใจในตัวเด็กนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีเมตตาต่อบุคคลทั่วไป³

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานิเทศการศึกษา และพัฒนาหลักสูตร, รายงานการสัมมนา วิชา นิเทศการศึกษา และพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพมหานคร : แผนกบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 28.

² คณะกรรมการวางพื้นฐาน เพื่อปฏิรูปการศึกษา, การปฏิรูปการศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 142.

³ Hignet Gilbert, The Art of Teaching (London : Mettruen Co. Ltd., 1951), pp. 31 - 39.

เกลน ไมเยอร์ แบลร์ ได้กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดี มีความก้าวหน้าในอาชีพของ
 คนว่า

1. เป็นผู้ที่เรียนรู้อยู่เสมอ ทันต่อเหตุการณ์ของโลก ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ ติดตามข่าวสารต่าง ๆ ทั้งทางวิชาการ และสังคม
2. ประเมินผล ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสม เป็นที่พึงปรารถนา
3. รู้จักใช้วารสารทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหาทางวิชาชีพ สร้างนิสัยในการอ่าน
4. สำรวจตนเองเสมอ รวมทั้งงานที่ตนเองทำ สำรวจผลงานของตน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน
5. ปรับปรุงกิจกรรมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
6. จัดโปรแกรม เพื่อปรับปรุงครู เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
7. ปรับปรุงความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับผู้บริหาร ครูกับครู ครูกับลูกปกครอง เพื่อได้ข้อเสนอแนะจากแต่ละฝ่ายมาปรับปรุงแก้ไขด้วยกัน¹

ฮิกเนท (Hignett) ได้กล่าววว่า ครูที่ดีควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ และชอบในวิชาที่สอน
2. รู้จักเด็ก และเข้าใจเด็กเป็นอย่างดี
3. มีความรู้กว้างขวาง
4. มีน้ำใจกว้าง และมีเมตตาธรรม
5. รู้จักสร้างควมหวัง²

¹ Glenn Myers Blaer, Education Psychology (New York : Mc Millan Co., 1962), pp. 588 - 606.

² Gilbert Hignet, The Art of Teaching (London : Mettruen Co. Ltd., 1951), pp. 8 - 58.

แฮร์ริสัน และ โกวิน (Harrison and Gowin) ได้ให้ความคิดว่า ครูควรมีการวางแผนการสอนเป็นอย่างดี เป็นผู้นำทางประชาธิปไตยของชั้นเรียน และส่งเสริมความคิดริเริ่มของนักเรียน¹

กิบสัน และ ฮันท์ (Gibson and Hunt) ได้เสนอความคิดเห็นว่า ครูที่จะปฏิบัติงานได้ดี ต้องมีคุณสมบัติที่ใกล้ชิดส่วนกัน 3 ประการ คือ

1. มีความรู้ทางวัฒนธรรม การพัฒนาการของเด็ก การพัฒนาการเรียนรู้ และความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
2. ด้านทักษะ มีทักษะทางภาษา สื่อความหมายให้เด็กเข้าใจง่าย มีมนุษยสัมพันธ์ มีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเสมอ แก้ไขปัญหาทศกวีวิชาการ และรักงานในอาชีพของตน
3. ด้านความสนใจ สนใจในวิชาที่สอน สนใจนักเรียน ชุมชน และโรงเรียนร่วมมือ ร่วมงาน และสนใจที่จะพัฒนาอาชีพครู²

สรุปคุณสมบัติ และการศึกษาของวิชาชีพ ตลอดจนความรู้ทั่วไปของครูแล้วจะเห็นว่า ครูจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชา ความเข้าใจในความหมายที่แท้จริงของวิชาที่ตนเองสอน ตลอดจนความรู้ในวิชาความรู้ทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับงานในวิชาชีพ เป็นพลังที่สำคัญกับครูผู้สอนในทุก ๆ สาขาวิชา ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับครูผู้ทำหน้าที่สอน ทั้งนี้หมายถึง การมีคุณสมบัติด้านความรู้ ในวิชาการ และวิชาชีพอย่างลึกซึ้ง กว้างขวาง สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในคามต่าง ๆ ของสังคม และการที่จะได้มาซึ่งคุณสมบัติดังกล่าว ก็ได้มาจากการรู้จักใฝ่หาความรู้

¹ Raymond H. Harrison and Laurence E. Gowin, The Elementary in Action (Sanfrancisco : Naelswerth Publishing Co. Inc., 1958), pp.

² R. Oliver Gibson and Harold C. Hunt, The School Personal Administration (Boston : Houghton Mifflin Co., 1965), p. 242.

และปฏิบัติจนเกิดเป็นกิจนิสัยในตัวครู จากการช่วยเหลือของผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาคด้วยการจัดให้มีการส่งเสริมกระตุ้น แนะนำแหล่งวิชาการ เพื่อให้ครูได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อาจจะช่วยการอ่าน ฟังวิทยุ และจากรายการโทรทัศน์ ในรายการที่เป็นประโยชน์ ฟังรายการอภิปราย หรือบรรยายทางวิชาการ มีการจัดทัศนศึกษา ศึกษาดูงานตามสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ และประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น

แนวคิด และงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู

มัตถนา ปิยะมา คดา ได้ทำการสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี พบว่า ครูไม่เพียงแต่จะต้องมีคุณสมบัติในด้านการให้การอบรมนักเรียนเท่านั้น แต่ต้องประกอบด้วยคุณลักษณะการส่งเสริมให้กำลังใจ ชมเชย เมตตา กรุณา มีการสอนดี ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย และมีบุคลิกภาพดี¹

อารักษ์ กาญจนพิทักษ์ ได้รวบรวมคุณลักษณะที่เหมาะสมของครูจากที่สหพันธ์อาชีพครู ได้รวบรวมเอาไว้ว่า

1. ครูควรเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพดีทั้งทางกาย และจิตใจ
2. ครูควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และมีสามัญสำนึก
3. ครูควรมีความสามารถในการทำความเข้าใจผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
4. ครูควรมีลักษณะที่น่ายก และน่าเชื่อถือ น่านับถือ
5. ครูควรสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพ²

¹มัตถนา ปิยะมา คดา, "การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี" (ปริชญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515), หน้า 98.

²อารักษ์ กาญจนพิทักษ์, "การจัดการบริหารโรงเรียน," วารสารวิสามนศึกษา 6 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2517) : 19.

วิรัช วรรณรัตน์ ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของครูประจำการ กับนักศึกษาครูที่ยังไม่เคยเป็นครูประจำการ สรุปคุณลักษณะได้ดังนี้

1. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเสมอ
2. มีเมตตา กรุณา เข้าใจนักเรียน เอื้อเฟื้อต่อนักเรียน
3. ยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา ให้ความเสมอภาคแก่นักเรียน
4. ชยันท์ อดทน
5. มีบุคลิกภาพดี สุภาพเรียบร้อย มีระเบียบวินัย แต่งกายสะอาดเรียบร้อย

เหมาะสม

6. รับผิดชอบในการสอน ติดตามผล ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี อุทิศเวลา รักในอาชีพ กระตือรือร้นต่อการสอน
7. แนะนำให้คำปรึกษาแก่นักเรียน เมื่อนักเรียนมีปัญหา¹

ธนู แสงศักดิ์ ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี 5 ประการ คือ

1. มีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี สนใจเอาใจใส่ต่อปัญหาของนักเรียน แนะนำ อุดหนุน ไม่ใช้อารมณ์ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีเหตุผล
2. มีความรักในอาชีพครู ช่วยแนะนำปรับปรุงการเรียนการสอนเสมอ พร้อมทั้งปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยเสมอ รู้กิจกรรมของครู มีความสามารถในอาชีพ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹วิรัช วรรณรัตน์, "การศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของครูประจำการ กับนักศึกษาครูที่ยังไม่เคยเป็นครูประจำการ" (วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518), หน้า 101 - 105.

3. มีจรรยาครู ชื่อสัตย์ต่ออาชีพ
4. มีคุณสมบัติส่วนตัวดี มีสติปัญญา เชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่ม สุภาพ มีความจริงใจ รู้จักรวมมือ พูดยาชัดเจนน ตรงต่อเวลา เข้าใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบราชการอย่างเคร่งครัด
5. มีรูปร่าง ท่าทางดี สะอาดเรียบร้อย สงบเสงี่ยม แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ รักษาท่าทางให้สง่างาม¹

ประโยชน์ จันทรโชติ ได้สรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะท่าทาง
2. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์
3. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป
4. คุณลักษณะด้านสัมพันธ์ภาพกับนักเรียน²

เทพ การเกิด ได้กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดี ดังนี้คือ

1. มีบุคลิกภาพดี
2. มีศรัทธา กระจ่างอร่ามในการสั่งสอนอบรม
3. ปรับปรุงตนเองเสมอ พร้อมทั้งมีความชำนาญหลายด้าน
4. มีธรรมจริยาสูง
5. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่องานในอาชีพ³

¹ ธนู แสงศักดิ์, "ครูดี," วิทยาสาร 61 (กุมภาพันธ์ 2505) : 16.

² ประโยชน์ จันทรโชติ, "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา" (วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520), หน้า 39.

³ เทพ การเกิด, "สมมติครู," ประชากรศึกษา 1 (สิงหาคม 2505) : 46 - 50.

เกรียง เอี่ยมสกุล ไต่ถามว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะ

1. มีความรู้ ความสามารถ และประพฤติดี
2. มีพัฒนาการทางร่างกาย ทางกริยา ทางอารมณ์ และทางสังคมดี
3. มีทัศนคติที่ดี มีทักษะเป็นพื้นฐาน
4. มีศีลธรรม และวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ¹

สุภางค์ แก้ววนิช กล่าวว่า บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก ครูที่ดีควรมีบุคลิกภาพดังนี้

1. ครูควรแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสม รูปร่างทาทางดี และประพฤติดี
2. มีอารมณ์ขัน แจ่มใส ร่วมงานกับบุคคลอื่นได้ดี
3. มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม มีความยุติธรรม มีน้ำใจเมตตากรุณา

และเป็นประชาธิปไตย²

ธำรง บัวศรี ไต่ถามถึง ลักษณะของครูที่เด็กชอบ ดังนี้คือ

1. รูปร่างได้สัดส่วน ทาทางดี เสียงดังฟังชัด
2. ใจคอเยือกเย็น สม่่าเสมอ
3. สนใจปัญหาของเด็ก
4. ให้ความร่วมมือเสมอ
5. มีทัศนคติเป็นประชาธิปไตย มีความจริงใจ ซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา
6. มีความยืดหยุ่นทางความคิด และการปฏิบัติ³

¹เกรียง เอี่ยมสกุล, "คำขวัญ," วิทยาสาร 14 (8 ตุลาคม 2505) : 2.

²สุภางค์ แก้ววนิช, "บุคลิกภาพ," ศูนย์ศึกษา 4 (เมษายน 2506) : 37.

³ธำรง บัวศรี, หลักการศึกษ (พระนคร : โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์, 2506), หน้า 34.

ภิญโญ สาธร ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูว่า

1. มีลักษณะทางสังคมดี เป็นมิตรกับคนทั่วไป
2. มีความรัก และสนใจในอาชีพ
3. มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างกับนักเรียนได้
4. มีความรู้ดี สอนดี การปกครองดี และยุติธรรม¹

มัลลิกา เกาพิจิตร และสุรินทร์ ศรีศิริ ให้ความเห็นว่า ครูที่ดีควรมีบุคลิกภาพดี รักเด็ก และสุรินทร์ ศรีศิริ ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ครูที่ดีควรมีจรรยาบรรณ รักอาชีพครู ตรงต่อเวลา สามัคคี แต่งกายดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน²

ถวิล สุริยนต์ และคณะ กล่าวว่า คุณลักษณะที่ดีของครู เป็นส่วนประกอบทำให้ทำงานในหน้าที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งลักษณะที่ดีนั้น ก็คือ

1. มีความรู้ดี การสอนดี รู้เทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้แก่เด็ก
2. มีลักษณะท่าทางดี และมีมนุษยสัมพันธ์ดี
3. มีความประพฤติดี อุตสาหะดี สุภาพ เมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย ยุติธรรม อคทน และมีความเป็นผู้นำ³

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ภิญโญ สาธร และคณะ, วิชาชุด ป.ม. (พระนคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2507),
หน้า 7.

²มัลลิกา เกาพิจิตร, "การศึกษาสำหรับครู," ศูนย์ศึกษา 12 (กันยายน 2508) :
29 - 36.

³ถวิล สุริยนต์ และคณะ, ประมวลความรู้ชุดครูประถมศึกษาศึกษา 6 วิชา (ธนบุรี :
โรงพิมพ์สื่อการค้า, 2510), หน้า 67 - 72.

สุรินทร์ ศรีศิริ ได้ให้ความเห็นว่า ครูที่ดีต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. มีบุคลิกภาพดี รูปร่าง ท่าทางดี แต่งกายดี วาจาดี และเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน และผู้ปกครอง
3. มีการสอนดีตามหลักสูตร มีความรู้ในเรื่องที่ตนสอนดี
4. มีเจตคติดีต่ออาชีพครู ศึกษาเพิ่มเติมสม่ำเสมอ¹

ส. ศิวรักษ์ กล่าวถึงลักษณะของครูในอุดมคติ ในการแสดงปาฐกถาแก่คณะครูโรงเรียน
อัสสัมชัญ ดังนี้

1. ครูควรรู้จัก และชอบวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี
2. ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนสนใจการเรียน
3. ครูควรมีความรับผิดชอบต่องานของตน และมีความจำใจพอควร²

ระบุปะนี ย นาคทรพรพ กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้สอนไว้ ดังนี้

1. น่ารัก คือ มีบุคลิกภาพที่ดูดี และบุคคลอื่นอยากเข้าใกล้
2. มีใจคอหนักแน่นมั่นคง ควบคุมความรุนแรง
3. นายกยอง
4. ปราศจากอคติใด ๆ ต่อเด็ก
5. อุดม มีเมตตาธรรม และขันติธรรม
6. รู้วิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี และสอนได้
7. ไม่ชักชวนศิษย์ไปในทางเสียหาย³

¹สุรินทร์ ศรีศิริ, "ครูดีนั้นเป็นอย่างไร," วิทยาจารย์ 71 (กุมภาพันธ์ 2515) : 3 - 9.

²ส. ศิวรักษ์, "ครูในอุดมคติ," ประมวลบทความเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี, เอกสารประกอบการสัมมนาของกรมการศึกษาคูครู, (พฤษภาคม 2516), หน้า 29 - 42.

³ระบุปะนี ย นาคทรพรพ, "เพื่อครูในอนาคต," วารสารครูศาสตร์ 4 (กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2517) : 6.

โพนม วรรณศิริ ยังได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับครูที่มีสมรรถภาพไว้ว่า ผู้ที่มีสมรรถภาพในการเป็นครูจะต้องมีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดี และร่วมมือกับชุมชนได้เป็นอย่างดี โดย

1. ช่วยเหลือชุมชน โดยช่วยแก้ปัญหาของชุมชนได้
2. ทำให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียน และสนับสนุนโรงเรียนในทางที่เหมาะสม
3. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ บิคา มารดา ผู้ปกครองของนักเรียน
4. พยายามเสาะหาบุคคล และสิ่งต่าง ๆ ในชุมชน นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้มากที่สุด
5. ร่วมมือกับทางราชการ เพื่อปรับปรุงชุมชน¹

จะเห็นได้ว่า ครู นอกจากจะทำหน้าที่ในการสอนแล้ว ยังต้องทำหน้าที่ติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนอีกด้วย ครูจึงจำเป็นต้องมีทักษะ และความสามารถในการปฏิบัติงานรอบด้าน จึงจะทำงานในหน้าที่ของตนบรรลุเป้าหมาย และประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี ดังที่นักการศึกษาต่างประเทศคนหนึ่ง คือ ไวค์แกนต์ ได้กล่าวไว้ว่า ครูไม่ควรเพียงแต่จะบอกได้ว่า ทักษะอะไรที่ครูควรทราบเท่านั้น แต่ครูควรหาวิธีการที่จะปรับปรุง ส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น และทักษะที่ครูควรจะมี ก็คือ

1. ทักษะด้านการประเมินระดับพัฒนาการ ทางสติปัญญาของนักเรียน
2. ทักษะด้านการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. ทักษะในการเสริมแรงจูงใจ

¹โพนม วรรณศิริ, "การประชุมทางวิชาการครู กับเสถียรภาพของประเทศ,"

4. ทักษะในการใช้คำถาม
5. ทักษะในการจัดลำดับชั้นการสอน
6. ทักษะในการวัดผลประเมินผล
7. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์¹

กล่าวโดยสรุปก็คือ ทักษะในการดำเนินการสอน การวัดผลประเมินผลในวิชาที่ตนสอนนั้น มีความสำคัญเพราะจะส่งผลให้ถึงประสิทธิภาพของการสอนของครู ในขณะเดียวกัน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นตัวสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจกันได้ทุกฝ่าย ครูไม่ว่าจะเป็นครูในสาขาวิชาใดก็ตาม ควรจะมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ค่อนข้างสูง เพราะครูต้องทำงานร่วมกับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ลอม ไชยสร ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี โดยการสอบถามนักเรียนชาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย พบว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. พุดจาสุภาพ ชัดเจน
2. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย
3. มีความเมตตากรุณา และเป็นกันเอง
4. ชยันตทน มีระเบียบวินัย และมีคุณธรรม²

¹James E. Weigand, Implementing Teacher Competencies Possitive Approach to Personalizing Education (Englewood Cliff, N.J. : Prentice - Hall, 1977), p. 6.

²ลอม ไชยสร, "ลักษณะครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510), หน้า 60 - 61.

พรพิมล เฟื่องศรีทอง ได้เปรียบเทียบลักษณะของครูกับนักวิทยาศาสตร์ ผลปรากฏว่า ครูทั่วไปมีลักษณะดังนี้ เป็นผู้มีความรู้ ปรับปรุงวิธีสอนเสมอ มีความมั่นคงทางอารมณ์ ควบคุมตนเองได้ดี ไร่แรงแจ่มใส ปฏิบัติตามระเบียบ รักเด็ก และมีความสัมพันธ์อันดีกับเด็ก-นักเรียน¹

ในปี พ.ศ. 2520 สุวรรณ เนตยากร ได้วิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับประถมศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองมีความเห็นสอดคล้องกัน สรุปได้ว่า ครูควรมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสุภาพ พูดจาสุภาพ รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความยุติธรรม ตั้งใจสอน ยอมรับความคิดเห็น ของนักเรียน²

ในปีเดียวกัน ดร.เจดีย์ว บุรีภักดิ์ และคณะ ได้ทำการวิจัย เรื่อง ลักษณะของครูที่ดี ในความอำนวยการของ หน่วยงานศึกษาพิเศษ กรมการฝึกหัดครู ร่วมกับวิทยาลัยครู 12 แห่ง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ความสำคัญของครูอยู่ที่บทบาทการสอน และการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ครูที่คนไม่ชอบมากที่สุด คือ ครูที่ขาดความรับผิดชอบ เจ้าอารมณ์ เห็นแก่ตัว ประจบสอพลอ

¹พรพิมล เฟื่องศรีทอง, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515), หน้า 38.

²สุวรรณ เนตยากร, "ความคิดเห็นของนักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 40.

3. ครูที่คนชอบมากที่สุด คือ ครูที่ตั้งใจสอน เข้าใจ เป็นกันเอง ตรงต่อเวลา เสียสละ และเมตตากรุณา

4. ความบกพร่องของครูอยู่ที่ การแต่งกาย กริยามารยาท และมีส่วนร่วม ขยายมุก เจ้าอารมณ์

5. ครูต้องมีหน้าที่สอน อบรมเด็ก แนะนำ และแนะนำ

6. ครูที่ดีควรมีคุณลักษณะดังนี้ คือ ประพฤติดี รับผิดชอบหน้าที่ มีมนุษยสัมพันธ์ และผลจากการวิจัย เรื่องความสำคัญของลักษณะของครูไวดังนี้

1. มีความประพฤติดี มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดี
2. มีความสามารถในการอบรม แนะนำ และการปกครอง
3. มีการสอนดี
4. มีมนุษยสัมพันธ์
5. มีบุคลิกลักษณะดี
6. มีสุขภาพทางกาย ทางจิตดี
7. มีความรู้ทางด้านวิชาการ¹

นอกจากนั้น ครูที่ดีควรพยายามสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง ครู ชุมชน และโรงเรียน ตามสภาพของสังคมปัจจุบัน ดังที่ สำโรช บัวศรี ได้เสนอแนวทางในการสร้างสมรรถภาพด้าน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู กับชุมชน ไว้ว่า ครูต้องสามารถสร้างสัมพันธ์อันดี และร่วมมือ กับชุมชนเป็นอย่างดี โดยรู้จักวางตนให้เหมาะสมที่จะเป็นครู บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชน ตามความเหมาะสม²

¹ เฉลียว บุรภัทท์ และคณะ, ลักษณะของครูที่ดี 187 (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการ- ฝึกหัดครู, 2520), หน้า 367.

² สำโรช บัวศรี, "ตั้งความมุ่งหมายของชีวิตนักเรียน นิสิต นักศึกษา" คำปราศรัย ของ ดร. สำโรช บัวศรี อธิบดีกรมการฝึกหัดครู เอกสารนิเทศการศึกษาศึกษา ฉบับที่ 118 (กรุงเทพ มหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2515), หน้า 47 - 50.

มอริส อี ทรอยเยอร์ (Maurice E. Troyer) ได้กล่าวถึงลักษณะครูที่ดีไว้ดังนี้

1. มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านของนักเรียน นักเรียน และชุมชน
2. เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. รักการอ่าน ติดตามข่าวความก้าวหน้าทางวิชาการ สำหรับครูอยู่เสมอ¹

วิตตี (Witty) ได้ทำการศึกษา และวิเคราะห์ลักษณะของครูที่ดี โดยการรวบรวมจดหมายแสดงความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยม 12,000 ฉบับ สรุปความคิดเห็นที่ได้มาว่า ครูควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีทัศนคติที่ดีต่อประชาธิปไตย
2. มีความอดทน และมีอารมณ์ขัน
3. มีเมตตากรุณา และสนใจเอาใจใส่ต่อปัญหาของเด็กนักเรียน
4. มีความสนใจอย่างกว้างขวาง
5. มีลักษณะ และท่าทางดี
6. มีความประพฤติที่เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก
7. มีวิธีการแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาสอนเสมอ²

¹Maurice E. Troyer, Evaluation in Teacher Education (Washington D.C. : American Council on Education, 1944), pp. 145 - 146.

²Paul Witty, "An Analysis of a Personality Traits of the Effective Teacher," Journal of Education Reserch 500 (1947) : 671.

ลีคส์ (Leeds) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครู โดยทำการศึกษาจากครู 300 คน ในรัฐคาโลโรนา ผลปรากฏว่า ครูที่เข้ากับเด็กได้ดีนั้น เป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีการร่วมมือกับเด็ก และบุคคลทั่วไปเสมอ เป็นกันเองกับเด็ก และครูที่เด็กไม่ชอบ ก็คือ ครูที่ชอบวิพากษ์วิจารณ์เด็ก ตีเตียนเด็ก ไม่กล้าแสดงออก ชอบหลบหน้า และอยู่ตามลำพัง¹

คาร์ค และเอสตราบรูค (Karch and Estrabrook) ได้ศึกษา และวิเคราะห์ลักษณะของครูพบว่า ครูที่ดีจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับนักเรียนได้ดี มีเมตตา มีศีลธรรม และหนักแน่น มีเหตุผล ควบคุมอารมณ์ได้ดี และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา²

ริชชี (Richey) ได้กล่าวถึงการศึกษา ของ ซาร์เตอร์ และวาร์ฟ (Sarter and Warlf) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของครูผลปรากฏว่า ครูควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีลักษณะทางจิต ดึงดูดความสนใจ
2. มีเมตตา กรุณา ไม่เห็นแก่ตัว และซื่อสัตย์
3. ควบคุมตัวเอง และอารมณ์ของตนเองได้ เป็นตัวของตัวเอง กล้า และมีมั่นคง
4. มีความกระตือรือร้น อุดหนุน รักความก้าวหน้า และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. เข้าสังคมได้ดี มีอารมณ์ขัน มีความเปิดเผย และจริงใจ
6. มีรสนิยมที่ แต่งกายสะอาด เรียบร้อย
7. มีความเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ

¹ C.H. Leeds, "A Scale for Measuring Teacher Pupil Attitude Report," Psychology Monogram 6 (1950) : 64.

² Robert R. Karch and Estrabrook, 250 Teaching Techniques (Milwauker : Bruce Co., 1956), pp. 44 - 80.

³ Robert W. Richey, Planning for Teaching (New York : McGraw - Hill Book Co., 1958), pp. 52 - 54.

ดันฮิลล์ (Dunhill) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูไว้ว่า ครูต้องเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี กล่าวคือ มีความเป็นตัวของตัวเอง มีจิตใจอ่อนโยน มีน้ำเสียงดั่งฟ้าซัด มีความเมตตา กรุณา มีอารมณ์ขัน มีความรอบรู้ มีความกระตือรือร้น เชื่อถือได้ เสมอต้นเสมอปลาย และมีประสิทธิภาพในการสอน¹

บิดเคิลล์ (Biddle) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูไว้ 3 ประการกว้าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงาน เช่น งานสอน มีความรับผิดชอบ และสามารถสอนได้ดี มีประสิทธิภาพ
2. ด้านบุคลิกภาพ การแสดงออกทางกาย อารมณ์ และสังคม
3. ด้านพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมด้านการสอน การมีส่วนร่วม²

เบค (Beck) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครู โดยการสอบถามนักเรียน ระดับ 6 จำนวน 2,108 คน ปรากฏว่า นักเรียนชอบครูที่มีคุณลักษณะดังนี้

1. รัก และเอาใจใส่ต่อนักเรียน
2. ช่วยให้นักเรียนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
3. มีระเบียบวินัย³

¹James Dunhill, "Discipline in the Classroom," The Character and Professional and Competence of Teacher (E.L. BS : Published, 1965), pp. 14 - 17.

²Buece J. Biddle, "Methods and Concept in Classroom Reserch," Review of Education Reserch 37 (June 1967) : 346.

³William R. Beck, "Pupils Perception of Teacher Merit : A Factor Analysis of Five Postulates Dimensions," The Journal of Education Reserch 61 (November 1967) : 127.

เฮลด์ และ มัวร์ (Heald and Moore) ได้ทำการศึกษาวิจัยคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นครู จะต้องมึลักษณะทางกาย และทางใจที่นอกเหนือจากคุณสมบัติทางวิชาชีพของคน ดังนี้

1. มีวิจาร์ณญาณ มองโลกในแง่ดีเสมอ
2. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
3. มีเมตตา และปกป้องคนอื่นเสมอ
4. มีความละเอียด ปราณีต สะอาด รอบคอบ
5. มีอารมณ์มั่นคง และคงที่
6. เต็มใจทำงาน และรับงานเสมอ เพราะงานของครูเป็นงานที่ต้องเสียสละ¹

เฮนจัม (Henjum) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาครู ในมหาวิทยาลัย มิเนสโซต้า ใช้แบบสอบถามที่ชื่อ "Gettel's Sixteen Personal Factor Questionnaire" ผลปรากฏว่าครูที่ดีควรจะมีความรู้ และรอบรู้ มีความกระตือรือร้น มีความพร้อมทางอารมณ์ควบคุมตนเองได้ดี²

¹James E. Heald and Samuel A. Moore, The Teacher and Administrative Relationship in School System (New York : The Mcmillan Co., 1968), p. 142.

²Arnold Henjum, "A Study of Significance of Student Teacher's Personality Characteristics," Journal of Teacher Education 2 (September 1969) : 143 - 147.

ลอเรนซ์ (Lawrence) ได้กล่าวถึงการวิจัยในสหรัฐอเมริกาว่า ได้มีการวิจัย เพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติงานของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยสภาการศึกษา ของรัฐฟลอริดา เพื่อนำผลมาปรับปรุงคุณภาพของครู โดยสร้างแบบสอบถามวัดความสามารถ ของครูใน 3 ลักษณะ ในด้านการปฏิบัติตัวของครู ซึ่งเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตัวเอง ความมั่นคงในอารมณ์ พร้อมทั้งจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รักเด็ก ยอมรับในความแตกต่างของ บุคคล ด้านการมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังผู้อื่น มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นที่จะ พัฒนาตนเองเสมอ และในด้านมนุษยสัมพันธ์ การอุทิศตนเพื่อความเจริญก้าวหน้าของเด็ก สนใจเอาใจใส่เด็กนักเรียนทั้งภายใน และนอกโรงเรียน¹

โอเดน (Oden) ได้ศึกษาบุคลิกลักษณะของครูที่ได้รับการประเมินประสิทธิภาพจาก นักเรียน ครู และครูใหญ่ ผลปรากฏว่า ครูที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเป็นคนที่สุขุม เยือกเย็น มีความสามารถในการตอบสนองดี ทำงานด้วยความคล่องแคล่วว่องไว และรักษาเอกลักษณ์ของ ความเป็นครูไว้ได้ดี มีความทะเยอทะยานชอบใฝ่หาความรู้เสมอ²

จากแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ สรุปคุณลักษณะ ของครูโดยทั่วไป ก็คือ ผู้ที่จะเป็นครูอย่างแท้จริงนั้น จะต้องมีความบุคลิกภาพดี มีเมตตา มีอารมณ์ มั่นคง และคงที่ รักษาเอกลักษณ์ของความเป็นครูเสมอ รักที่จะใฝ่หาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ ควรจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วย

¹ Gordon Lawrence, "Measuring Teacher Competencies of the Middle," The National Elementary Principal 51 (November 1970) : 60 - 66.

² Chester Wayne Oden, "Personality Profiles of Successful Inner City Teachers and The Appropriateness of Responses of Pre - Service Teachers of Similar and Differing Profiles of Simulated Inner City Classroom Situations," Dissertation Abstracts 33 (July 1972), p. 194 A.

คุณสมบัตินี้ และคุณลักษณะของครูพลศึกษา

ครู หมายถึง ผู้สอน คือ บุคคลที่ทำคน หรือสร้างคนที่ไม่รู้ ไร้รู้¹ ในอดีตครูเป็นแม่พิมพ์ ครูเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของเด็ก แต่ในปัจจุบันเป็นกัลยาณมิตร เพราะทั้งครูและนักเรียนมีความเป็นไททางปัญญาที่ร่วมกันแสหากความรู้ และคุณค่าของชีวิต² หน้าที่ความรับผิดชอบของครูในทุกสาขาวิชา ก็คือ การสร้างความเป็นพลเมืองดีให้แก่เด็ก และเยาวชนของชาติ การเป็นพลเมืองดีนั้นต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง กล่าวคือ ต้องมีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พรอม ๆ กับการพัฒนาความรู้ ตามความสามารถของตน ในด้านวิชาชีพ และวิชาความรู้ทั่วไป เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทุกแขนงวิชามุ่งพัฒนาสิ่งเหล่านี้ด้วยกันทั้งสิ้น แต่มีน้ำหนัก และจุดเน้นไม่เท่ากัน บางวิชาเน้นการพัฒนาจิตใจมากกว่าด้านอื่น เช่น วิชาศิลปะและดนตรี ทำนองเดียวกับวิชาพลศึกษามีจุดเน้นที่การพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมเรียงตามลำดับความสำคัญ³ ดังนั้น ครูพลศึกษาจึงมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาเด็ก หรือเยาวชนในทุกด้านดังกล่าว ซึ่งจะต้องมีความรู้ความสามารถมากพอสมควร ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย ดังที่ วรรศักดิ์ เพียรชอบ กล่าวไว้ วิชาพลศึกษาที่อยู่ภายใต้การสอน และการควบคุมดูแลอย่างถูกต้องจะสามารถช่วยให้มีการพัฒนาต่าง ๆ เป็นอย่างดี⁴

¹เจื้อ สะตะเวทิน, "ผู้สอน," วารสารจันทร์เกษม (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2513) : 26.

²ไพบูลย์ อินทรวีชา, "ครู แม่พิมพ์ เรือจ้าง หรือกัลยาณมิตร," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 7 (สิงหาคม 2515) : 51 - 53.

³Knapp, Clyde and Leonard Patricia Hagman, Teaching Physical Education in Secondary Schools (New York : McGraw - Hill Book Co., 1968), pp. 42 - 47.

⁴วรรศักดิ์ เพียรชอบ, "พลศึกษากับการพัฒนาจิตใจ," วารสารพลศึกษา - สุขศึกษา - สันทนาการ 1 (มกราคม 2521) : 31.

ในเรื่องของการเรียนการสอนนั้น เมื่อกล่าวถึงตัวครู เรามักจะคำนึงถึงความสามารถ หรือคุณสมบัติของครูเป็นสำคัญ เพราะโดยทั่วไปเรายังถือว่า ครูเป็นหัวใจของการจัด และ ดำเนินการศึกษาทุกระดับวิชาต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องได้ครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับวิชานั้น ๆ โดยเฉพาะ การเรียนการสอนจึงจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับครูพลศึกษาที่ เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องมีครูพลศึกษาที่มีคุณสมบัติ คุณลักษณะเฉพาะ จึงจะสามารถช่วยให้นักเรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ¹ จากการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทั่วไป ที่กำหนด วัตถุประสงค์เอาไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ในแง่ของวัตถุประสงค์ทั่วไปของการให้การศึกษา ในทุกสาขาวิชานั้นย่อมคล้ายคลึงกัน แต่ขณะเดียวกันแต่ละวิชาก็มีวัตถุประสงค์ของตนเอง โดยเฉพาะ เช่น วัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา เพื่อปรับปรุงสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย ฝึก ทักษะการใช้วชิระต่าง ๆ ของร่างกาย วัตถุประสงค์ที่รวมกับวิชาอื่น ๆ อาทิเช่น เพื่อฝึกให้ เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม จรรยา วัฒนธรรม มีความซาบซึ้งในศิลป ดนตรี ความดีงามของ เอกลักษณ์ของคนไทย และการเสริมสร้างสุขภาพทางจิต เพราะจิตใจที่ดีงาม และแข็งแรงย่อม อยู่ในร่างกายที่เข้มแข็ง และแข็งแรง (Sound Mind in Sound Body)² และวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะบรรลุผลได้จากการใช้กิจกรรมพลศึกษาของครูพลศึกษา ซึ่งครูพลศึกษาต้อง สอนได้ถูกต้อง ใช้กิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และสามารถจูงใจเด็กให้ฝึกฝนด้วยเป็นอย่างดี

¹จิตรา ทองเกิด, "พลศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษา 2521," วารสารพลศึกษา - สุขศึกษา - สันทนาการ 4 (ตุลาคม 2521) : 15.

²จรวพร ธรนิทร์, อ้างใน วารสารพลศึกษา - สุขศึกษา - สันทนาการ 3 (มกราคม - ตุลาคม 2520) : 84.

โดยทั่วไปแล้วครุฑกวีชาย่อมจะต้องมีคุณสมบัติ คุณลักษณะตามหน้าที่ความรับผิดชอบ คล้ายคลึงกัน เพราะทำหน้าที่อย่างเดียวกัน จะต่างกันก็ตรงที่ความรู้ในแต่ละสาขาวิชา เทคนิค ทักษะ ในการปฏิบัติงานในแต่ละสาขาวิชาย่อมแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของแต่ละวิชา แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นว่า แต่ละสมัยสภาพทางสังคมของครุฑยอมเปลี่ยนไปตามสภาพของสังคม ครูจะมุ่งให้ความรู้อย่างเดียวไม่ได้ ครูต้องรับภาระหน้าที่หลายอย่าง เพื่อกล่อมเกลาสรางเด็ก ให้เป็นเยาวชน และพลเมืองที่ดี มีประสิทธิภาพพร้อมที่จะเป็นกำลังที่ดีของชาติต่อไป ครูจะต้องเป็นทั้ง พ่อ แม่ พี่ เพื่อน แพทย์ และผู้คัดลึนความ และยิ่งในสังคมชนบท ครูยังจะต้อง เป็นผู้นำหลายด้านด้วย แต่ปัญหาที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบันนี้ คือ คุณภาพของครูหลังการเข้ารับตำแหน่ง แม้จะได้มีการกำหนดคุณสมบัติ และเกณฑ์ในการคัดเลือกอยู่แล้วก็ตาม แต่ในการปฏิบัติยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน ประการสำคัญที่สุดส่วนมาก ไม่พยายามหาทางพัฒนาตนเอง เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาคุณภาพการศึกษา ความสูญเสีย ปลายทางการศึกษา ปัญหาเด็กตกชั้น เด็กไม่มีคุณภาพ เป็นต้น¹ ในด้านผลศึกษาก็เช่นเดียวกัน มักประสบปัญหาครูไม่มีคุณภาพ หรือมีคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสม เพราะครูผลศึกษานั้น มีความสำคัญยิ่งกว่า หรือมากกว่ากิจกรรม หรือเครื่องมือต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งคุณสมบัติของการผลศึกษา เพราะครูผลศึกษา คือ บุคคลที่ทำหน้าที่เลือก และนำเครื่องมือ และกิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ให้มีประสิทธิภาพ ครูผลศึกษาจะเป็นผู้ทำให้เราทราบ ว่า วัตถุประสงค์ต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าไปมากน้อยแค่ไหน ดังนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ บุคคลที่จะทำหน้าที่สอนผลศึกษา

¹ ชงค์ วงศ์จันทร์, " การสูญเสียปลายทางการศึกษา," ศูนย์ศึกษา (7 กรกฎาคม

จึงควรมีการคัดเลือกอย่างรอบคอบเป็นพิเศษ ใหม้ความรู้ ความสามารถด้านทักษะ มีความรู้ทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ เป็นอย่างดี ประกอบกับการพลศึกษากำลังมีบทบาท และมีความสำคัญในการพัฒนาบุคคลทุกเพศทุกวัย มีการแพร่ขยายไปทั่วทุกแห่ง ใหม้มองเห็นประโยชน์ และคุณค่าของการพลศึกษาใหม้มากขึ้น ครูพลศึกษาจึงต้องมีบทบาทในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ขอเท็จจริง ตลอดจนหลักการ และเหตุผลต่าง ๆ ใหม้บุคคลต่าง ๆ ได้รู้ และเข้าใจเห็นคุณค่าของการพลศึกษามากขึ้น¹

นอกจากนั้นครูพลศึกษายังจะต้องพยายามทำให้นักเรียน และบุคคลอื่น ๆ เข้าใจด้วยว่า พลศึกษามีได้หมายความว่าเพียงการกีฬาสำหรับเด็กชาย และเด็กหญิงเท่านั้น แต่มีความหมายกว้างกว่านั้น กล่าวคือ เป็นการสอนการจัดโครงการต่าง ๆ ใหม้เด็กได้แสดงออกทางกลไก การใช้ทักษะทางกลไก อันได้แก่ การเคลื่อนไหวของร่างกาย กิจกรรมทางกายต้องเป็นสิ่งในการพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข และยิ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า พลศึกษามีบทบาทมากทั้งภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน ดังนั้น หน้าที่ของครูพลศึกษาในปัจจุบันไม่เพียงแต่ดำเนินการเรียนการสอนอย่างเดียวเท่านั้น ครูพลศึกษากับชุมชนในสังคมปัจจุบันจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกันมากกว่าเดิม ครูพลศึกษาจึงต้องเข้าใจชุมชน และสามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้ เพื่อความก้าวหน้าของชุมชน ครูซึ่งมักจะเป็นผู้ที่มีความรู้สูงกว่าคนส่วนใหญ่ในท้องถิ่น ควรสามารถเป็นผู้นำของท้องถิ่นได้ โดยเฉพาะทางด้านกิจกรรมการกีฬา และสันทนาการต่าง ๆ ครูพลศึกษาจึงควรศึกษาชุมชน และทำความเข้าใจกับชุมชนอย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้สามารถใช้แหล่งวิทยาการต่าง ๆ ในชุมชนได้อย่างคุ้มค่า รวมทั้งวัสดุ สถานที่ และบุคลากรในชุมชน และในขณะเดียวกันควรจะบริการ

¹ ชัยชัย โภมารัตต์, "ความสัมพันธ์ระหว่างวิชาสุขศึกษา พลศึกษา กับสัมฤทธิผลทางการเรียน," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา สันทนาการ 4 (ตุลาคม 2521) : 39.

ชุมชนด้วย พยายามให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชนที่เหมาะสมตามโอกาส และเวลา ครูพลศึกษาจึงเปรียบเสมือนตัวเชื่อมโยงในค่านี้นี้เป็นอย่างดี จึงควรเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีด้วย¹ วัตถุประสงค์ของการพลศึกษานั้น ต้องการให้บุคคลมีสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ครูพลศึกษาจึงควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ในเนื้อหาวิชาการ และวิชาชีพเป็นอย่างดี นอกเหนือจากคุณลักษณะอื่น ๆ ที่กล่าวแล้ว เพราะความต้องการครู และผู้นำที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงในวิชาพลศึกษาในปัจจุบันยังมีอีกมาก ฉะนั้น ในเรื่องของคุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และควรได้พิจารณาอย่างละเอียด²

จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นว่า มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัตินี้ ของครูพลศึกษาน้อยมาก ส่วนใหญ่จะมุ่งศึกษาคุณสมบัตินี้ คุณลักษณะของครูโดยทั่วไป งานวิจัยเกี่ยวกับครูพลศึกษามีน้อย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณสมบัตินี้ของครูโดยทั่วไป ทั้งเอกสารตำรา งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ดังกล่าวมาแล้ว ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษา คุณสมบัตินี้ ของครูพลศึกษา ในด้านวุฒิ ประสบการณ์ ความรู้ ด้านวิชาความรู้ทั่วไปและการศึกษาวิชาชีพ ศึกษาคุณลักษณะของครูพลศึกษา ในด้านร่างกาย บุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ และทางด้านสังคม ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา ด้านความสามารถ ด้านทักษะ ความสามารถด้านความรับผิดชอบ งาน ความสามารถด้านการมีส่วนร่วม ความสามารถในการตัดสินใจ และความสามารถในการประสานงาน โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ จะกล่าวถึงคุณสมบัตินี้ คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงมี โดยจะกล่าวเป็นด้าน ๆ ดังกล่าวแล้ว

¹ สุจริต เพียรชอบ, "บทบาทของครูในสังคม," เอกสารอบรมหลักบริหารโรงเรียน หน้าที่ 1 (สมาคมโรงเรียนราษฎร์ แห่งประเทศไทย : สิงหาคม 2512), (อัคราเนา).

² John E. Nixon and Ann E. Jewett, Administration to Physical Education (Philadelphia : W.B. Saunders Co., 1974), pp. 58 - 59.

งานวิจัยภายในประเทศ และต่างประเทศเกี่ยวกับ คุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถ
ในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัตินี้ คุณลักษณะของครูพลศึกษาโดยตรงนั้น มีผู้ศึกษา
น้อยมาก เท่าที่ศึกษาค้นคว้ามากก็เป็นวิจัยในปี พ.ศ. 2517 ของ จินตนา กลสิกร จึงทำ
วิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความต้องการของครูพลศึกษา ระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและ
โรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาล
ต้องการครูพลศึกษาที่เคร่งครัดในระเบียบ พุดจาเฉียบขาดกับนักเรียนมากกว่าครูใหญ่
โรงเรียนราษฎร์ และพบว่าครูพลศึกษาควรมีลักษณะเชื่อมั่นในตัวเองสูง ใช้แบบทดสอบใดก็ได้¹

ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 ผานิต บิลมาศ ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของครูพลศึกษา โดยทำการวิจัย เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาที่
พึงปรารถนา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสำรวจความ
คิดเห็นผู้บริหาร กับครูหัวหน้าหมวดพลานามัย ทั้งโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์
จำนวน 100 โรงเรียน ผลปรากฏว่า คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ควรประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านการสอน ครูพลศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจในความมุ่งหมาย
ของหลักสูตรวิชาพลศึกษา และรู้จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

¹จินตนา กลสิกร, "การเปรียบเทียบความต้องการของครูพลศึกษา ระหว่างโรงเรียน
รัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517),
หน้า 78.

2. ด้านสุขภาพทางกาย และสุขภาพทางจิต ครูพลศึกษาควรมี
สมรรถภาพทางกายดี
3. ด้านวิชาการ ควรมีความรู้ในเรื่อง อันตรายที่จะเกิดจากการ
เรียนการสอนกิจกรรมพลศึกษา และการป้องกันโรคติดต่อ
4. ด้านบุคลิกภาพ ควรควบคุมอารมณ์ได้ดี
5. ด้านคุณธรรม ความประพฤติ ควรมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ควรมีความ
รับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ควรปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี ร่วมมือใน
กิจกรรมพลศึกษา
7. ด้านการอบรม ปกครอง ควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
8. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ควรมีทศมโนในชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์
9. ด้านความเชื่อมั่น และเป็นตัวของตัวเอง ควรมีความภูมิใจในอาชีพ
10. ด้านกีฬา และความสามารถด้านกีฬา ควรสามารถสอนและเข้า
ร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่าง และมีลักษณะทางเป็นนักกีฬา¹

นอกจากนี้ก็มีผู้ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพลศึกษา ซึ่งผลของการวิจัยบางเรื่อง
ก็เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติบางด้านของครูพลศึกษา เช่น ทางด้านวุฒิ และประสบการณ์ ดังเช่น
จากผลงานวิจัย ของ เสริมอน พิชิตกุล เรื่อง "การศึกษาปัญหาการจัด และบริหารด้านพลศึกษา

¹ผาณิต บิลมาศ, "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนา สำหรับโรงเรียนมัธยม
ศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 256 - 270.

ในสถาบันฝึกหัดครู" เมื่อปี พ.ศ. 2513 โดยใช้แบบสอบถาม ตามครูพลศึกษาในสถาบัน-
ฝึกหัดครู 26 แห่ง ผลการวิจัยข้อหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับวุฒิของครูพลศึกษา สรุปได้ว่า อาจารย์
พลศึกษาส่วนมากมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และปัญหาเรื่องอุปกรณ์การสอน ซึ่งเป็นปัญหาที่คล้ายกับ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษาอื่น ๆ ¹

สุภาภรณ์ สุขถาวร ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษามัย ใน
สถาบันฝึกหัดครู" ผลปรากฏว่า อาจารย์สอนมีไม่พอ และมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี²

ต่อมา มาลี ศิริ ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการจัด
โปรแกรมพลศึกษา สุขศึกษา และสันทนาการ ของ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า" โดยใช้
แบบสอบถามตามนักศึกษา จำนวน 960 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาขาดความรู้ ทักษะ
พื้นฐานทางด้านพลศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้สถาบันฯ จัดหาบุคคลที่เหมาะสมมาสอน
จัดหาผู้ฝึกสอนกีฬา และผู้นำด้านสันทนาการ³

¹ เสมือน พิษิตกุล, "การศึกษาปัญหาการจัด และบริหารพลศึกษาในสถาบันฝึกหัดครู"
(วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบริหารและนิเทศการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512), หน้า 210 - 220.

² สุภาภรณ์ สุขถาวร, "ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษามัยในสถาบันฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514),
หน้า 189 - 190.

³ มาลี ศิริ, "ปัญหาและความต้องการในการจัดโปรแกรมพลศึกษา สุขศึกษา และ
สันทนาการ ของ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต แผนก
วิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า 167 - 175.

ผลจากการวิจัยในเรื่องนี้พอที่จะสรุปได้ว่า นักศึกษาขาดความรู้ ทักษะพื้นฐาน ทางด้านพลศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากการศึกษาเวลาเรียนในชั้นต้น ก่อนที่จะเข้ามาศึกษาในสถาบัน ดังกล่าว ซึ่งครูพลศึกษาเป็นบุคคลหนึ่งที่มีส่วนรับผิดชอบในผลการศึกษานักเรียนในระดับ มัธยม ในด้านพลศึกษาดังกล่าว

กล่าวโดยสรุปก็คือ ครูพลศึกษาควรมีวิธีการศึกษาทางด้านพลศึกษาอย่างน้อย ปฏิญาตรี และครูพลศึกษาควรรัก ศรัทธา สนใจในอาชีพของตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งแม้งานวิจัยที่ได้มาจะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณลักษณะ คุณสมบัติของครูพลศึกษา และความสามารถในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาในทุกด้านก็ตาม แต่ก็พอจะเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยอื่น ๆ อีกต่อไปได้

วรรณคดี และงานวิจัยต่างประเทศ

เจมส์ เอ. เบเลย์ และเดวิด เอ.ฟิลด์ (James A. Baley and David A. Field) กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณสมบัติ คุณลักษณะที่เป็นที่พึงประสงค์ของบุคคลทั่วไป และครูพลศึกษาต้องมีคุณสมบัติพิเศษมากมาย ถ้าเขาต้องการเป็นครูพลศึกษาที่ดีมี ประสิทธิภาพสูง กล่าวคือ

1. ครูพลศึกษาควรมีสุขภาพทางกาย และสุขภาพทางจิตที่ดีเยี่ยม มีพลังกายและพลังใจสูง เพราะงานของครูพลศึกษาเป็นงานหนัก น่าสนใจ และท้าทายตลอดเวลา ประกอบกับต้องปฏิบัติงานทั้งภายในร่ม และที่กลางแจ้ง
2. ครูพลศึกษาควรมีความสามารถ ทักษะด้านกีฬาต่าง ๆ ควบคู่กันมีส่วนร่วม และฝึกฝนกิจกรรมอยู่เสมอ ยิ่งครูพลศึกษามีความชำนาญส่วนตัวด้านกีฬาต่าง ๆ มากเท่าใด เขายิ่งจะเป็นครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยิ่งถ้าเขาสามารถสร้างทักษะต่าง ๆ ออกมาในรูปของกิจกรรมที่น่าสนใจ

3. ครูพลศึกษาควรมีความรู้อีกขอบที่จะให้บริการแก่บุคคลทั่ว ๆ ไป ไม่แสดงออกด้วยท่าทางวางอำนาจ ก่อให้เกิดความเกรงกลัว ครูพลศึกษาที่ดีควรพยายามกระตุ้นดึงดูดเร้าใจให้เด็กกล้าแสดงออก ต้องไม่นำเด็กตลอดเวลา แต่ควรช่วยเหลือเด็กให้เกิดทักษะและความชำนาญด้วยการฝึกฝนตนเองตามคำแนะนำช่วยเหลือของครู พยายามทำให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะด้วยตนเอง และมีวิถีทางสติปัญญาให้ได้

4. ครูพลศึกษาควรมีความเป็นผู้นำ กล้ารับความผิดพลาด ครูพลศึกษาที่ประสบความสำเร็จ คือ บุคคลที่ยอมจะพอใจ และดีใจเมื่อเห็นเด็กสนุกสนาน ร่าเริง และภาคภูมิใจ

5. ครูพลศึกษาต้องสามารถดึงเอาความสามารถประจำตัวของเด็กออกมาให้ได้ พยายามฝึกให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ไม่ควรมุ่งสนใจแต่เด็กที่มีความสามารถ มีทักษะ หรือสนใจด้านกีฬาเท่านั้น จะต้องไม่พยายามทำให้เด็กชอบ หรือสนใจในกีฬา หรือกีฬาที่ตนเองชอบหรือพอใจมากที่สุด เพราะกีฬาทุกประเภทย่อมมีความสำคัญเท่ากันหมด

6. ครูพลศึกษาควรมีวิสัยในตนเอง มีบุคลิกภาพที่ดึงดูดความสนใจ และมีลักษณะของนักกีฬา ฉะนั้น ครูต้องการให้เด็กเป็นเช่นไรก็ควรปฏิบัติตน และประพฤติตนแบบนั้น เพราะเด็กยอมเลียนลักษณะต่าง ๆ จากครูเสมอ

7. ครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องให้ความสนใจกับบุคลิกภาพภายนอกของตนเองเสมอ ควรรักษาสรรตภาพทางกายของตนเองให้ดีเสมอ ควรแต่งกายเรียบร้อย สะอาดเหมาะสมตามสถานการณ์ และเหตุการณ์ ควรจะรู้สึกอยู่เสมอตลอดเวลาว่า ตนเองเป็นตัวแทนของวิชาชีพที่เข้าเป็นสมาชิกอยู่¹

¹James A. Baley and David A. Field, "The Preparation of a Physical Educator," Physical Education and The Physical Educator, 2d ed. (Boston : Allyn Bacon Co., 1971), pp. 30 - 37.

สมรรถภาพทางกายที่แข็งแรง และการแต่งกายที่เหมาะสมของครูพลศึกษา เป็นข้อสำคัญยิ่งสำหรับครูพลศึกษา เพราะกิจกรรมพลศึกษาเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความเข้มแข็ง แข็งแรง ออกทน และต้องเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว ถ้าหากครูพลศึกษามีสมรรถภาพทางกายไม่ดี ย่อมจะปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ดีเท่าที่ควร ตลอดจนการแต่งกายที่สะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับกิจกรรมย่อมเป็นจุดเด่นสร้างความสนใจเด็ก และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กด้วย

โรเบิร์ต ฟรอสต์ ได้กล่าวถึงคุณภาพของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาที่ดีที่สุด คือ การกระตุ้นส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเพื่อรับใช้สังคม ดังนั้น การให้การศึกษาก็ต้องให้ตรงกับความต้องการของเด็กนักเรียน และความต้องการของสังคม เด็กนักเรียนแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน ร่างกายของเด็กต้องพัฒนาเปลี่ยนแปลงเจริญเติบโต เช่นเดียวกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย ฉะนั้น การศึกษาที่มีคุณภาพสูง คือ การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงไม่มอดม้วย ฉะนั้น ครูผู้สอนพลศึกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็กในการพัฒนาเด็กทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม จึงต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ และเข้าใจในพัฒนาการของร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ และความต้องการของสังคม ความต้องการของเด็กที่อยู่ในวัยกำลังพัฒนาเจริญเติบโต
2. มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปกครอง การเมือง ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ สภาพแวดล้อมของสังคม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม
3. คุณสมบัติด้านการเตรียมบุคลากรทางวิชาชีพพลศึกษา ดังนั้น ผู้ที่จะเป็นครูพลศึกษาจึงจะต้องได้รับความรู้เกี่ยวกับการเจริญเติบโต และวุฒิภาวะทางร่างกายและจิตใจ อารมณ์และสังคมของเด็ก ซึ่งจะต้องศึกษาในวิชามนุษยวิทยา ชีวภาพทางร่างกาย จิตวิทยา และวิทยาศาสตร์พื้นฐานอื่น ๆ และยังคงให้ความรู้แก่ผู้จะเป็นครูพลศึกษาใหม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางสังคม และการเมือง ด้วยการศึกษาวិชาประวัติศาสตร์ สังคม วิทยาศาสตร์การเมืองและพัฒนาการชุมชน ซึ่งเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของตนเองโดยเฉพาะ

ในการสอนที่มีประสิทธิภาพครูพลศึกษานอกจากจะมีความรู้ และมีเทคนิคทักษะในการสอนแล้ว ยังต้องมีบุคลิกภาพที่ดีเป็นองค์ประกอบสำคัญด้วยอีกประการหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้นการยอมรับ และชอบในอาชีพพร้อมที่จะอุทิศตนเอง เพื่ออาชีพของตนก็มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนการสอนของครูด้วย¹

นอกจากนี้ ฟรอสท์ ยังได้กล่าวถึงครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า ควรจะมีคุณสมบัติ คุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ในหลักวิชาชีพครู
2. มีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษา
3. มีความรู้เกี่ยวกับมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม
4. มีความรู้เข้าใจซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรม
5. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเจริญเติบโตของร่างกาย
6. เข้าใจวิธีการ และเทคนิคการสอน สาขาวิชาชีพของตน
7. มีความรู้ความเข้าใจด้านปรัชญาการศึกษา และปรัชญาการพลศึกษา
8. มีความสามารถในการสร้างหลักสูตรพลศึกษา
9. มีความรู้ด้านการบริหารงานพลศึกษา
10. มีความรู้ด้านการประเมินผลนักเรียน
11. เข้าใจปัญหาสังคม
12. มีความเข้าใจในสัมพันธ์ภาพภายในสังคม
13. เข้าใจประโยชน์ของการศึกษา กิจกรรมพลศึกษา และการออกกำลังกายที่มีผลต่อการพัฒนาบุคคล และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ๆ ด้วย

¹ Reuben B. Frost อ้างใน Robert A. Cobb and Paul M. Leepley, Contemporary Philosophies of Physical Education and Athletics (Columbus, Ohio : Chareles E. Merrill Publishing Co., 1973), pp. 175 - 182.

14. เข้าใจประโยชน์ของการพลศึกษา และสามารถนำไปช่วยเด็กให้
ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง และการเป็นตัวของตัวเอง

15. เข้าใจในความเกี่ยวเนื่องกันของพลศึกษากับวิชาสุขศึกษา สันทนาการ
และนำไปใช้เกื้อหนุนกันได้

16. มีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในเทคโนโลยีใหม่ ๆ
ตลอดจนความก้าวหน้าในคานภาษา คำศัพท์ใหม่ ๆ ¹

สรุปได้ก็คือ ในด้านคุณสมบัติด้านความรู้ ด้านการศึกษาทั่วไป และการศึกษา
วิชาชีพ ครูพลศึกษาคควรศึกษาทั้งเนื้อหาวิชาพลศึกษา และความรู้ในวิชาชีพเสมอกัน เพราะทั้งนี้
เนื้อหาวิชาทั่วไป และเนื้อหาวิชาชีพต่างก็เกื้อหนุน และเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน การศึกษาในวิชา
ความรู้ทั่วไป ทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจสังคมและปัญหาสังคม จึงต้องศึกษาควบคู่กันไป
ทั้งวิชาทั่วไป และวิชาชีพ เพื่อเตรียมครูที่มีความรู้และประสบการณ์ สามารถจูงใจเด็กและชี้
แนะแนวทางสั่งสอนอบรมเด็กให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

เอสเตอร์ เฟรนช์ และ เนลสัน (Ester French and Nelson G.
Lehsten) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติ และภาระหน้าที่ของครูพลศึกษาไว้ดังนี้

1. ครูพลศึกษาคควรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้วยการนำ
เทคนิค ทักษะมาใช้ เพื่อการเริ่มการสอนที่น่าสนใจ
2. ครูพลศึกษาคควรเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม ชมรมทางวิชาชีพต่าง ๆ
3. ชอบ และยอมรับวิชาชีพของตน และมีความรับผิดชอบ
4. ช่วยเหลือเด็กให้เกิดทักษะ และเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย

¹ Ibid., pp. 184 - 185.

ทุกด้าน

5. มีความสามารถเข้ากับเด็กนักเรียนได้ดี ช่วยให้เด็กพัฒนาตนเอง
6. มีคุณลักษณะของครูโดยทั่วไป
7. มีความรู้ความสามารถพิเศษ
8. สามารถวางแผนร่วมกับโรงเรียนในการร่างหลักสูตรที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนทุกระดับชั้น
9. เป็นผู้ประสานงานที่ดี มีความเชื่อมั่นสูง
10. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และสังคม
11. มีความรอบรู้ และรอบรอบ เข้าใจบุคคลอื่น และตัวเอง ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการศึกษาในวิชาชีพของตนเอง และการศึกษาทั่วไป รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ด้วย¹

เอสเตอร์ และเนลสัน (Ester and Nelson) ยังได้กล่าวถึงคุณสมบัตินี้ และคุณลักษณะของครูพลศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ 6 ด้าน ดังนี้คือ

1. ด้านบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับงานในหน้าที่ และเป็นที่ยอมรับปรารถนาสำหรับเด็กนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และชุมชน
2. ด้านการฝึกฝนทักษะความชำนาญ ด้านกีฬา และกิจกรรมพลศึกษา
3. ด้านประสบการณ์ ครูพลศึกษาควรมีประสบการณ์ทางวิชาชีพมาเป็นเวลาพอสมควร

¹ Ester Frence and Nelson G. Lehsten, Administration of Physical Education for Schools and Colleges (U.S.A. : The Ronald Press Co., 1954), pp. 411 - 413.

4. ด้านสติปัญญา ความเฉลียวฉลาดมีไหวพริบ ครูพลศึกษาควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และอารมณ์ มีความรู้ทางด้านวิชาชีพ มีความสามารถด้านการสื่อความหมายด้วยการพูดการเขียนเป็นอย่างดี

5. คุณลักษณะทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอายุ ส่วนสูง น้ำหนัก ขนาดของรูปร่าง ควรได้ส่วนสัดที่เหมาะสม คล่องตัวเสมอ มีลักษณะรูปร่างท่าทางดี เป็นสิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาสำหรับครูพลศึกษา

6. คุณลักษณะด้านน้ำเสียง การพูดจา มีความสำคัญ เพราะการสอนพลศึกษาต้องมีการออกคำสั่งให้ทำตาม พร้อมทั้งการสาธิต อีกทั้งสถานที่ปฏิบัติกิจกรรมเป็นที่โปร่งและกลางแจ้ง ดังนั้น ครูพลศึกษาควรเสียงดังฟังชัด ความคุมระดับเสียงได้เหมาะสม และการพูดสื่อความหมายที่เข้าใจได้ง่าย¹

วิลเลียมส์ (Williams) กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ควรได้รับการฝึกอบรมอยู่เสมอ ควรทำหน้าที่สอนพลศึกษาวิชาเดียว ครูพลศึกษาจะต้องรู้ขอบข่ายของกิจกรรมพลศึกษา เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมทางพลศึกษา เพื่อให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ นอกจากนั้นควรมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดีก่อนทำการสอนทุกครั้ง สนใจความก้าวหน้าทางวิชาการ และมีประสบการณ์ทางพลศึกษาพอสมควร²

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Ibid., pp. 416 - 417.

² Jesse Feiring Williams and Clifford L. Brownell, The Administration of Health and Physical Education, 3d ed, (Philadelphia : W.B. Saunders Co., 1948), pp. 200 - 232.

เพป และ มีนส์ (Pepe and Means) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะ และคุณสมบัติ
ที่จำเป็นและสำคัญ สำหรับครูพลศึกษาไว้ดังนี้

1. ครูพลศึกษาควรมีสบุภาพดีเยิ้มรม มีความคล่องตัว ว่องไว มีทักษะใน
กสขใช้กลามเนือตาง ๆ เคลื่อนไหวได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว ด้วยความมั่นใจ แต่มิได้หมาย
ความว้า ครูพลศึกษาทุกคนต้องมีความชำนาญในกิจกรรมพลศึกษาทุกประเภท เพียงแต่มีความ
สามารถสาธิตทักษะบางอย่างได้ดี โดยการนำกิจกรรมหลายอย่างมาใช้ร่วมกับเด็ก
2. ครูพลศึกษา ควรจะเข้าใจอย่างถูกต้องว่า การพลศึกษาไม่ใช่การเล่น
เกมส์ หรือเล่นกีฬาเท่านั้น แต่ยังเป็นกรเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมตาง ๆ ทั้งในและนอก
โรงเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาความเจริญค่านจิตใจ และอารมณ์ และสังคมของบุคคลทั่ว ๆ ไป
3. ครูพลศึกษาควรมีความกระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้เพื่อส่งเสริมความ
ก้าวหน้า และประสบการณ์ค่านอาชีพของตนเสมอ
4. ครูพลศึกษาควรมีลักษณะของความเป็นผู้นำ พร้อมกับที่จะเป็นผู้ตาม
ที่ดีด้วย เพราะครูพลศึกษาย่อมมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมตาง ๆ ของผู้เรียน ครู
พลศึกษาต้องไม่นำผู้เรียน ทุกคราวควรสร้างและพัฒนาความเป็นผู้นำ และความเป็นตัวของตัว
เองแก่ผู้เรียนด้วย การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ก็คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น
ครูพลศึกษาจึงต้องพยายามสร้างสัมพันธ์อันดี ระหว่างตนเองกับนักเรียน ตนเองกับผู้ปกครอง
และชุมชน และผู้ร่วมงานเสมอ
5. ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่สนใจเด็ก รักเด็ก รักในอาชีพของตนเอง
มีความสนใจ กระตือรือร้นที่จะสอนเสมอ แต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมตามสถานการณ
มีความจริงใจ เชื่อมั่นในตัวเอง และมีความเป็นมิตร ตรงกันข้ามถ้าหากครูพลศึกษามีบุคลิกภาพ
ไม่ดี ไม่สนใจสอน แต่งกายไม่เรียบร้อยเหมาะสม ย่อมจะทำลายบรรยากาศในการเรียนการสอน
ไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่เด็กได้

นอกจากนั้น เพพ และ มีนส์ ไคกล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพว่า ครูพลศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพมักเป็นคนที่มีทัศนคติเป็นแก่นปัญหาเป็น ซึ่งจะแสดงออกด้วยการ

1. สนใจอย่างจริงจังเกี่ยวกับปัญหา และการแก้ปัญหาทางการศึกษา สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้
2. มีความรับผิดชอบต่องานของตน เพื่อขจัดความไม่สมบูรณ์ และสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์
3. ครูพลศึกษาต้องรู้จักการวิเคราะห์สถานการณ์ และรู้วิธีการวางแผนงานที่มีประสิทธิภาพ
4. ครูพลศึกษาควรมีความสามารถในการปฏิบัติงานตามโครงการ หรือแผนงานของตนอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ครูพลศึกษาควรมีสลักษณะรูปร่างท่าทางดี มีกิริยามารยาทเรียบร้อย น่าชม เพราะการมีมารยาทดี เป็นพื้นฐานของการเป็นนักกีฬาที่ดี ทำให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา
6. ครูพลศึกษาควรมีสติปัญญาสูงพอสมควร เพราะการพัฒนาทักษะใด ๆ ย่อมต้องอาศัยสติปัญญาที่จะช่วยให้เข้าใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูพลศึกษาควรมีทักษะ และความสามารถในการเขียน การพูด ได้ดี ซึ่งหมายความว่า มีสติปัญญาด้านทักษะที่สูงกว่าปกติ
7. ครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ควรสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าว ครูพลศึกษาย่อมมีความสามารถด้านนี้ต่างกัน ครูพลศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการทำงานมักจะเป็นบุคคลที่ปรับตัวเองได้ดี หมายความว่า ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้แทบทุกสถานการณ์ ฉะนั้น ครูพลศึกษาที่มีคุณลักษณะดังกล่าวนี้ ย่อมจะเป็นที่ยอมรับและเป็นที่เชื่อถือของนักเรียนอยู่เสมอ งานสอนพลศึกษาต้องต้องใช้ทั้งกำลังกาย และกำลังใจ ทำให้เกิดความเครียดความลาของจิตใจ และร่างกายได้ ดังนั้น ครูพลศึกษาจึงควรเข้าใจ และพยายาม

ให้เด็กเห็นคุณค่าของการพักผ่อนไปด้วย ฉะนั้น กิจกรรมพลศึกษาที่นำมาปฏิบัติจึงควรจะแฝงด้วย ความสนุกสนาน ไม่เคร่งเครียด ซึ่งก็เป็นความสามารถของครู ที่จะใช้เทคนิค และทักษะในการ ใช้กิจกรรมนั้น อย่างสนุกสนานและมีประสิทธิภาพ คือ เด็กเกิดความสนใจ ตื่นเต้น อยากเรียน อยากฝึก เพื่อพัฒนาทักษะของตนเอง¹

มิลเลอร์ และ แมคเซ (Miller and Massay) กล่าวถึงคุณสมบัติของครู พลศึกษาที่ประสบความสำเร็จว่า จะต้องมียุทธศาสตร์โดยทั่ว ๆ ไป คือ มีบุคลิกภาพดี ปรับตัวได้ดี มีพื้นฐานทางการศึกษากว้างขวาง มีประสบการณ์เพียงพอ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่ มีมาตรฐาน ความเป็นครูดี มีศีลธรรมสูง และมีสุขภาพทางกาย และทางจิตดี และครูพลศึกษาที่ดีควรเป็น ตัวอย่างที่ดีที่คนอื่นเรียนรู้ด้วย²

¹ Laurence A. Pape and Larns E. Means, A Professional Career in Physical Education (New Jersey : Prentice - Hall Inc., 1963), pp. 38 - 47.

² Arthur G. Miller and Dorothy M. Massay, A Dynamic Concept of Physical Education for Secondary School (London : Prentice - Hall Co., 1963), pp. 11 - 12.

บุค วอลเตอร์ และ แวนเดอร์ ซวาก (Book Walter and Vander Zwaog) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ที่จะมีอาชีพครูสอนพลศึกษาว่า จะต้องมีความตั้งใจในการสอน มีพื้นฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ได้รับการศึกษาอบรม และฝึกอบรมทางด้านพลศึกษาโดยเฉพาะ มีความรู้ และทักษะความชำนาญเฉพาะอย่าง มีความรู้ทางการศึกษา ตัดสินใจด้วยตนเอง มีความสามารถในการใช้ภาษา¹

เจมส์ เอ. เบเลย์ และ เดวิด เอ. ฟิลด์ (James A. Baley and David A. Field) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของครูพลศึกษา กล่าวคือ การศึกษาด้านวิชาความรู้ทั่วไป นอกเหนือจากการศึกษาด้านวิชาชีพ ทำให้ครูพลศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของสังคมมนุษย์ และปัญหาในสังคม ตลอดจนความเป็นไปต่าง ๆ ในสังคม เช่น การศึกษาในเรื่อง สังคมศึกษา การเมือง การปกครอง เศรษฐศาสตร์ มนุษยวิทยา วิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนในด้านการศึกษาวิชาชีพนั้น ต้องมีการเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี เรียนรู้พื้นฐานการกีฬา กิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ วิทยาศาสตร์ การเคลื่อนไหว วิธีการสอน เทคนิคการสอน การวัดผลและประเมินผลด้านพลศึกษา มีทักษะทางด้านกีฬา นอกจากนี้ครูพลศึกษาควรจะเรียนรู้วิธีที่จะปรับปรุงประเมินผลตนเองอย่างไม่ลำเอียง ประเมินผลสุขภาพของนักเรียนได้ รู้พื้นฐานโรคภัยไข้เจ็บธรรมดาบ้าง นอกจากนี้ เจมส์ ยังเสนอแนวสรุปเพิ่มเติมว่า ในการเตรียมครูพลศึกษาที่มีคุณภาพนั้น ควรจะได้ศึกษาวิชาต่อไปนี้เป็นพื้นฐานทางวิชาชีพด้วย เช่น วิชาสัตววิทยา ชีวภาพของร่างกาย มนุษยวิทยา เกม ฟิสิกส์ กายวิภาคสรีรวิทยามนุษย์ การออกกำลังกาย วิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว และการฝึกฝนทักษะทางกีฬาต่าง ๆ ตลอดจนเทคนิควิธีการสอนพลศึกษา สุขอนามัย และสหนาการต่าง ๆ

¹ Karl W. Book Walter and H. J. Vander Zwaog, Foundation and Principles of Physical Education (Philadelphia : W.B. Saunders Co., 1964), p. 11.

นอกจากคุณสมบัติทางวิชาชีพ และความรู้ทั่วไปดังกล่าวแล้ว การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลก็มีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับครูพลศึกษา เพราะครูพลศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ทั้งในและนอก โรงเรียน ยิ่งในปัจจุบันกิจกรรมพลศึกษากำลังมีบทบาทมากในชุมชน ครูพลศึกษาจึงต้องมีมนุษยสัมพันธ์ เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์เป็นตัวกลางถ่ายทอดความคิด เช่น เกี่ยวกับการได้รับความคิดของบุคคล ครูพลศึกษาจึงต้องพยายามฝึกฝน เรียนรู้การใช้ภาษาให้ถูกต้อง และชัดเจนเข้าใจง่ายด้วย¹

ชาลส์ บุกเกอร์ และ โควิ่ง (Chareles A. Bucker and Constance R. Koeing) ได้กล่าวถึงครูพลศึกษาว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านร่างกาย ครูพลศึกษาควรมีสรรพภาพทางร่างกายดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสม ในแต่ละสถานการณ์ มีทักษะทางการสอน และการเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อสาธิตกิจกรรมการสอนต่าง ๆ ครูพลศึกษาควรสามารถทำได้ แต่มีได้หมายความว่า ทำได้ในทุกสถานการณ์
2. คุณลักษณะด้านสังคม ครูพลศึกษาควรประพฤติตนให้เป็นตัวแทนของการพัฒนาสังคม ต้องสามารถพบปะสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ครูไม่ควรนำเด็กทุกอย่าง แต่ควรกระตุ้นเด็ก และวางแผนการเรียนการสอน และกิจกรรมร่วมกับนักเรียน
3. คุณลักษณะด้านอารมณ์ ครูพลศึกษาควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีอารมณ์มั่นคงเสมอ

¹James A. Baley and David A. Field, Physical Education and Physical Educators, 2d ed. (Boston : Allyn Bacon Co., 1971), pp 46 -

4. ความสามารถด้านสติปัญญา และคุณสมบัติทางวิชาชีพอื่น ๆ กล่าวคือ ครูพลศึกษาต้องมีคุณสมบัติของความเป็นครูโดยทั่วไป และเป็นผู้ให้บริการ หรืออำนวยความสะดวก แก่เด็กนักเรียน ในขณะเดียวกัน ครูพลศึกษาจะต้องรวมเป็นสมาชิก องค์กร สมาคม ชมรม ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของตน เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ การเข้าร่วมเป็น สมาชิก สมาคม หรือชมรมทางวิชาชีพนั้น เป็นความรับผิดชอบด้านวิชาชีพของครูพลศึกษาที่ต้อง ปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ และความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน

5. ครูพลศึกษาควรส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของตน เสมอด้วยการ

5.1 ฝึกอบรมทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีการ เปิดโอกาสให้ครูได้พบปะพูดคุยจากสนทนาปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน รู้คุณค่าของการร่วมมือกัน เพื่อปรับปรุงโปรแกรม การเรียนการสอนของโรงเรียน

5.2 ด้วยการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อความก้าวหน้าในสาขาวิชาชีพ

ครูพลศึกษานั้นยังมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การ สร้างความเข้าใจ กับความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในชุมชนสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่ ครูพลศึกษาควร พยายามส่งเสริมโครงการกิจกรรมทางพลศึกษาในชุมชนให้ทุกคนเข้าใจ เห็นคุณค่า ให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดี สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนกับโรงเรียน ครูพลศึกษาควรมีความคิดริเริ่ม สร้างสรร เสนอโครงการที่น่าสนใจ เข้าร่วมกิจกรรมโดยตลอดด้วยความตั้งใจดี เพื่อสนับสนุน มาตรฐานการกีฬาของชุมชน¹ ขณะเดียวกันจะเป็นการส่งเสริมทางสันหนนาการชุมชนด้วย ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของการพลศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2521

¹ Chareles A. Bucher and Constance R. Koeing, "Becoming a teacher,"

Secondary School Physical Education, 5th ed. (Saint Louis : The C.V.

Mosby Co., 1978), pp. 204 - 215.

สันถนาการนั้นเป็นกิจกรรมของบุคคล หรือชุมชนที่กระทำในช่วงเวลาว่าง เพื่อสนองความต้องการความสนใจ ทำให้เกิดความสุข สนุกสนานแก่บุคคลและชุมชนนั้น ๆ การจัดสันถนาการแก่ชุมชน ครูพลศึกษาเป็นบุคคลหนึ่งเกี่ยวข้องโดยตรง และจะต้องพยายามปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ สันถนาการมีบทบาท และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคคลและสังคม กล่าวคือ ช่วยในการพัฒนาสวัสดิภาพของสังคม ช่วยแก้ปัญหาสังคม ช่วยพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของชาติ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของร่างกาย ด้วยการแสดงออกของตน ทั้งการรู้จักเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี รู้จักทำงานเป็น ปรับตัวได้ดีในสังคม สร้างความเชื่อมั่น¹

สรุปก็คือ การสันถนาการนั้นมีส่วนช่วยในการพัฒนาบุคคล ชุมชน และประเทศชาติ จึงควรได้รับความสนใจ และส่งเสริมติดตามผลการทำงานกันนี้สม่ำเสมอ

โคเวล และ เชอเวิน (Cowell and Schwehn) กล่าวว่า ครูที่จะให้การสอนพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยองค์ประกอบของคุณสมบัติในตัวครู คือ บุคลิกภาพของครู ด้านท่าทาง การแต่งกาย การแสดงออกด้วยกริยาท่าทางที่คั่งงาม ความรู้ และทักษะในอาชีพ ความสนใจเอาใจใส่ต่องานในความรับผิดชอบ และที่ตนเองต้องเกี่ยวข้อง และต้องทำให้เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ในโรงเรียน²

¹ สมบัติ กาญจนกิจ, "สันถนาการกับการพัฒนาประเทศ," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา

สันถนาการ 1 (1 มกราคม 2521) : 78 - 81.

² Charles C. Cowell and Hilda M. Schwehn, Modern Principles and Methods in Secondary School Physical Education, 2d ed. (Boston : Allyn Bacon Inc., 1967), pp. 58 - 60.

นิกสัน และคณะ กล่าวว่า คนที่จะเป็นครูทุกคนจะต้องมีคุณสมบัติที่จะสอน ต้องได้รับการเลือกมาด้วยการใช้แบบทดสอบที่ดี มีคุณสมบัติในมาตรฐานสูง ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

1. มีความรู้ในวิชาการศึกษาทั่วไป และวิชาเฉพาะอย่างดี
2. สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสามารถแสดงให้นักเรียนเห็น

ได้ว่า พลศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดในสังคม นอกจากนั้น สิ่งจำเป็นในตัวครูพลศึกษา คือ ต้องมีทักษะทางพลศึกษาอยู่ในระดับสูง กระจับกระจ่าง มีสุขภาพทางกายดี โดยสังเกตจากแรงขับทางร่างกาย และความกระตือรือร้น และสิ่งสำคัญอีกอย่างก็คือ มีอารมณ์มั่นคง มีความเป็นผู้นำ และใฝ่หาความรู้เสมอด้วยตนเอง¹

บักเคอร์ (Bucker) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของครูพลศึกษา ดังนี้

1. ได้รับการฝึกฝนทางการพลศึกษามาเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้น มีระเบียบวินัย มีสุขภาพดี อารมณ์มั่นคง ทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี ปรับตัวได้ดี คิดเป็นสนใจการทำงาน และสนใจในสวัสดิภาพของนักเรียนสม่ำเสมอ

2. ครูพลศึกษาคควรมีคุณสมบัติพิเศษประจำตัว คือ มีพื้นฐานของคุณสมบัติทางกีฬา เฉลียวฉลาด เป็นนักวิชาการ มีบุคลิกภาพดี และมีความรู้ในด้านการสอนพลศึกษา

ครูพลศึกษานอกจากทำหน้าที่เหมือนกับครูวิชาอื่น ๆ แล้ว ยังต้องรับภาระนอกเหนือจากนั้นอีก คือ ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโตตามวุฒิภาวะ พัฒนาการทางทักษะ ทางกาย ทางกีฬา ฝึกเด็กให้มีความอดทน กระตือรือร้น มีความเป็นผู้นำ และมีมนุษยสัมพันธ์ นอกจากนั้นครูพลศึกษา

¹ John E. Nixon, Lance Flanagan and Florence A. Frederickson,

ยังต้องมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ ไม่พิการทางร่างกาย มีวัยวุฒิที่เคลื่อนไหวได้ดี ลักษณะกลไกการเคลื่อนไหวดี มีสามัญสำนึกสูง มีคุณสมบัติทางสังคมดี เป็นนักวิชาการ ใส่ใจการสอน และถือว่าการสอนเป็นวิชาที่คิดที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

บุคเคอร์ ได้กล่าวถึงความถึกทนของ แจ็กสัน (Jackson) ที่กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาว่า จะต้องประกอบด้วย

1. ส่งเสริมสวัสดิภาพของทุกคน
2. เชื่อในคุณค่าของการสอน และการเป็นผู้นำ
3. มีความรับผิดชอบ
4. เข้าใจพฤติกรรมบุคคลวัยต่าง ๆ
5. เข้าใจสังคม และพฤติกรรมในสังคม
6. มีความคิดในการช่วยบริการชุมชน
7. มีคุณสมบัติทางสังคมดี
8. มีสุขภาพทางกาย ทางจิตดี สูงกว่าระดับเฉลี่ย
9. มีน้ำเสียงดี ใช้ผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
10. มีความกระตือรือร้น และมีอารมณ์ขันในการทำงาน¹

พี เจ ซิลเวสเตอร์ (P.J. Silvester) พบว่า ครูผู้สอนพลศึกษา ถ้าได้รับการศึกษาทางคานพลศึกษาโดยตรงจะทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากขึ้น ครูที่มีวุฒิสูงกว่าจะมีความเข้าใจในหลักการ และวิธีสอนพลศึกษาได้ดีกว่าด้วย²

¹ Charles A. Bucker, Foundation of Physical Education, 5th ed. (Saint Louis : The C.V. Mosby Co., 1968), pp. 592 - 597.

² P.J. Silvester, "Attitude of Physical Education in Primary School," Physical Education 183 (July 1969) : 32 - 36.

บุคเคอร์ ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณของครู ซึ่งองค์การการศึกษาแห่งชาติได้ยอมรับว่า เป็นจรรยาบรรณของครู และคณะกรรมการดำเนินการองค์การสุศึกษา พลศึกษา และสันติภาพ การ ได้สนับสนุนจรรยาบรรณนี้ด้วย คือ

1. ครูพลศึกษาต้องให้ความร่วมมือช่วยเหลือ และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อนักเรียน
2. ครูพลศึกษาจะต้องพัฒนาโปรแกรมการศึกษา และให้บริการแก่ประชาชน
3. ครูพลศึกษาจะต้องพยายามยกมาตรฐานของครู โดยการส่งเสริม

บริการแก่ประชาชน และพัฒนาคุณค่าเคารพในวิชาชีพ

4. ครูพลศึกษาที่เชื่อถือได้ต้องรู้ขอบเขตทางการปฏิบัติในวิชาชีพ อธิบายอุดมการณ์ของวิชาชีพได้ และสามารถให้บริการแก่บุคคลโดยทั่วไป

บุคเคอร์ กล่าวเพิ่มเติมว่า คนส่วนมากเข้าใจผิดว่า ครูผู้สอนพลศึกษานั้นใหม่ภูมิหลังเป็นนักกีฬาอย่างใดอย่างหนึ่งก็พอ แต่ที่ถูกต้องก็คือ คนที่จะเป็นครูพลศึกษาได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติ คุณสมบัติอื่น ๆ อีกมากเช่น

1. มีความเฉลียวฉลาด
2. มีบุคลิกภาพดี
3. รู้เทคนิคการสอนต่าง ๆ
4. ซื่อสัตย์ มีศีลธรรม
5. ไม่พิการทรงร่างกาย มีการทำงานของร่างกายดี มีภาวะเคลื่อนไหว
6. มีทักษะทางกลไกดี
7. มีคุณสมบัติทางสังคมดี
8. มีความสามารถทางการใช้ภาษา
9. ยินดีช่วยเหลือผู้อื่น และรวมกิจกรรมกับบุคคลอื่นได้¹

ที่ถูกต้อง

¹ Bucker, Koeing and Born Leed, Methods and Material for Secondary

School Physical Education, 3d ed. (Saint Louis : The C.V. Mosby Co.,

1970), pp. 156. - 158.

เกรสัน ดอทรี (Greyson Daughthrey) กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษา
ที่ดี ดังนี้

1. ควรมีความมั่นคงในอารมณ์ เพื่อเป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดีของตนเอง ครูที่อารมณ์ไม่มั่นคงมักทำให้เกิดปัญหาในชั้นเรียนได้
2. มีบุคลิกภาพดี มีความเป็นมิตร ชอบแสดงออก และมีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี
3. มีความรู้ คุณเคยกับทักษะ และเทคนิคที่จำเป็นต่อการสอนพลศึกษา
4. สนใจการเรียนการสอน อุทิศเวลา และตนเอง เพื่อนักเรียน
5. เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรเตรียมการสอน และเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน
6. สนใจและรักในวิชาชีพ พยายามปรับปรุงสถานภาพของตนโดยการเข้าร่วมสมาคม ชมรมวิชาชีพ วิทยการศึกษา
7. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก คำนึงลักษณะต่าง ๆ การแต่งกาย การพูดจา การใช้เวลาวาง และการออกกำลังกาย
8. มีสุขภาพที่ดีเลิศ เพราะงานด้านพลศึกษาต้องใช้กำลังกาย และกำลังใจอย่างมาก หากครูมีสุขภาพไม่ค่อยดี ย่อมจำเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนได้ผลน้อย ไม่สามารถจูงใจเด็กได้
9. มีความคิดดี ริเริ่มสร้างสรรค์
10. มีน้ำเสียงดี สุภาพ

นอกจากนี้ ดอทรี (Daughthrey) กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรมีลักษณะพิเศษอีก
คือ

1. รู้ปรัชญาการศึกษา ปรัชญาทางการพลศึกษา สามารถปฏิบัติตามปรัชญา
2. สามารถให้ความรู้ ความเข้าใจทางพลศึกษาแก่บุคคลอื่น ๆ และสามารถสาธิตกิจกรรมต่าง ๆ ทางพลศึกษาได้ด้วย

3. มีลักษณะภายนอกที่น่าสนใจ น่าประทับใจแก่ผู้พบเห็น
4. มีความคุ้นเคยกับระบบโรงเรียน¹

จากเอกสาร และวรรณคดีต่างประเทศพอที่จะสรุปได้ว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณสมบัติ
คุณลักษณะ และความสามารถในการปฏิบัติงานดังนี้

ครูพลศึกษาควรจะจบจากสถาบันที่ทำการสอนพลศึกษาโดยตรง มีความรู้ทางคานการ
ศึกษาทั่วไป เพื่อช่วยให้เข้าใจในสังคม และปัญหาสังคมได้ดี ในอันที่จะทำให้สามารถดำรงชีวิต
ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนสามารถช่วยเหลือเด็กฝึกฝนเป็นตัวอย่างที่ดีของเด็ก ใน
คานการปฏิบัติตน และการดำรงชีวิตในสังคมตามฐานะ ครูพลศึกษาควรมีความรู้ทางวิชาชีพ คือ
รู้เทคนิคการสอน วิธีการสอน ตลอดจนรู้เนื้อหาวิชาทางพลศึกษา และกิจกรรมพลศึกษา รู้และ
เข้าใจปรัชญาของพลศึกษา เพื่อจะได้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามปรัชญานั้นได้ ตลอดจนรู้วิธี
ที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตนเสมอ

ในด้านคุณลักษณะของครูพลศึกษา ครูพลศึกษาควรมีสรรรภาพทางกายที่ดีเยี่ยม อวัยวะ
ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทำงานได้ดี มีประสิทธิภาพ มีลักษณะรูปร่าง ท่าทางดี เข้มแข็ง และ
อดทน ไม่ควรแสดงออกด้วยอารมณ์ฉุนเฉียว ขณะปฏิบัติงาน หรือยามว่าง ความเป็นมิตรกับ
บุคคลทั่วไป เพื่อส่งเสริมกิจการพลศึกษา ครูพลศึกษานั้นนอกจากจะมีคุณสมบัติทางวิชาชีพ และ
วิชาความรู้ทั่วไปแล้ว สิ่งสำคัญที่สุดคือ ต้องมีความสามารถที่จะนำเอาความรู้อันต่าง ๆ มาถ่ายทอด
ทอดให้ผู้อื่นได้ดี อีกทั้งต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก ด้านบุคลิกภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ
อารมณ์ และสังคม ความสามารถดังกล่าวก็คือ เทคนิคทักษะทั้งที่เกี่ยวข้องกับงานในวิชาชีพ และงาน

¹ Greyson Daughthrey, Effective Teaching in Physical Education for Secondary School (Philadelphia : W.B. Saunders Co., 1973), pp.

ที่ตนเองต้องเกี่ยวข้อง จะต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ตนเองปฏิบัติ ยอมรับความผิดพลาด และหาทางแก้ไขเสมอ การจะดำเนินกิจการใดก็จะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ และการประสานงานที่ดี ครูพลศึกษาจึงควรมีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์สูง และต้องมีการประสานงานที่ดีด้วย เมื่อต้องปฏิบัติงานเพื่อชุมชน ในการส่งเสริม สร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นกับบุคคลหลายฝ่าย

งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติ คุณลักษณะที่ดีของครูพลศึกษามีผู้วิจัยไว้หลายท่าน ที่รวบรวมได้มีดังนี้

เกรเบล (Graybeal) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน โดยการสอบถามเกี่ยวกับคุณสมบัติ คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่สำคัญที่สุด ผลปรากฏว่า สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ครูพลศึกษาควรมีสภาพร่างกายดี มีคุณลักษณะ และบุคลิกภาพดี¹

มาร์ติน (Martin) ได้สรุปผลจากการวิจัยว่า สติปัญญาของครูพลศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการสอน หรือการถ่ายทอดความรู้ของครู²

¹ Elizabeth Graybeal, "A Consideration of Qualities Used by Administrators in Judging Effective Teachers of Physical Education," Reserch Quaterly 12 (1941) : 741 - 744.

² Lycia O. Martin, The Prediction of Success for Students in Teacher Education (New York : Teacher's College Columbia University Press, 1944), pp. 243 - 254.

มอนต์โกเมอรี (Montgomery) ได้ทำการศึกษา และวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณสมบัติพิเศษของครูพลศึกษา สรุปได้ว่า ครูพลศึกษาควรมี บุคลิกภาพดี มีทักษะทางด้านร่างกายดี สติปัญญาดี มีสุขภาพดี และมีความคล่องแคล่วว่องไว¹

แคสเซล และจอห์น (Cassel and John) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพ และครูที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครู โดยให้อาจารย์ใหญ่เป็นผู้กรอรายละเอียด พบว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะ ส่วนตัวในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการประสานงานได้ดี
2. มีความกระตือรือร้น ฉลาดเฉียบแหลม และมีสติปัญญา
3. มีจินตนาการ และมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์
4. มีลักษณะของความเป็นนักกีฬา
5. ชอบบริการ และช่วยเหลือบุคคลอื่น
6. มีอารมณ์ขัน มีวุฒิภาวะทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม
7. มีสุขภาพทั้งทางกาย ทางจิตดี
8. มีความเป็นมิตร เห็นใจผู้อื่น
9. คล่องแคล่วว่องไว

¹ Jack E. Montgomery, "The Interpretation and Application of Selected Tasks and other Evaluative Measures for the Selective Guidance and Counseling of Men Majoring in Physical Education," (Losangeles : University of California, 1951), pp. 483 - 489.

มีคุณสมบัติด้านความรู้ และวิชาชีพนั้นคือ ครูพลศึกษาจะต้องชอบสอน สนใจสร้างความรู้ และวิชาชีพของตนเองเสมอ พยายามทำความคุ้นเคยกับผู้นักครอง เข้าร่วมในสมาคมวิชาชีพ และการประชุมของโรงเรียนเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูพลศึกษาจะต้องพยายามปรับปรุงบุคลิกภาพ และความรู้ทางวิชาชีพของตนเองเสมอ เพื่อที่จะได้ทันต่อเหตุการณ์ ความก้าวหน้าทางวิชาการด้านต่าง ๆ

ครูพลศึกษาที่ต้นนอกจากจะมีคุณสมบัติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วยังจะต้องมีคุณสมบัติทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูพลศึกษาควรมีความสามารถในการพบปะพูดคุยจากบุคคลอื่น ๆ ได้ดี ด้วยการแสดงออกด้วยการถ่อมตัว ตรงไปตรงมา มีจรรยาในวิชาชีพของตน สามารถยอมรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์ที่ก่อให้เกิดการสร้างเสริมปรับปรุงตนเอง หรืองานของตนได้ และจะต้องมีความจริงใจ อุตสาหะ ที่จะช่วยเหลือเด็กนักเรียน¹

จากคุณลักษณะ คุณสมบัติของครูพลศึกษา ซึ่ง Russel ได้สรุปดังกล่าวแล้วนั้น ซึ่งก็สอดคล้องกับการประชุมระดับชาติ เพื่อเตรียมบุคลากรทางวิชาชีพพลศึกษา สุขศึกษา และสันทนาการ ที่ Jackson Mill ในปี ค.ศ. 1948 และผลจากการประชุมมีดังนี้ คือ ผู้ที่จะทำหน้าที่สอนพลศึกษาจะต้อง

1. มีความเชื่อในคุณค่าของการสอน และการเป็นผู้นำ
2. มีความสนใจที่จะช่วยเหลือบุคคลอื่น
3. มีบุคลิกภาพดี น่านับถือ

¹Russel N. Cassel and Johns W. Lloyd, "The Critical Characteristics of an Effective Teachers," Bulletin of the National Association of Secondary School Principals 44 (November 1960) : 119 - 124.

4. มีความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น และผู้ใหญ่ นับถือ
ในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน

5. มีความเข้าใจในเรื่องสังคม และพฤติกรรมต่าง ๆ ของสังคม

6. อุทิศเวลา และตนเองเพื่อชุมชน

7. มีเจตคติที่ดีต่อการสอน และวิชาชีพของตน

8. มีความสามารถด้านสติปัญญา ทักษะ และมีสำนัสนักดี

9. มีสุขภาพดีสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

10. มีทักษะ และความสามารถด้านการสื่อความหมาย โดยเฉพาะการพูด
มีน้ำเสียงดี ดึงดูดความสนใจ

11. มีพลังกาย และพลังใจสูง กระตือรือร้น พอที่จะเป็นผู้นำ และผู้ตาม
ที่ดี มีประสิทธิภาพ¹

เพป และ มีนส์ (Pepe and Means) ได้รวบรวมความคิดเห็นของนักพลศึกษา
สรุปว่า ครูพลศึกษาก็เหมือนกับครูในสาขาวิชาอื่น ๆ เป็นครู เป็นผู้นำ และผู้ที่เชี่ยวชาญทางการ
พลศึกษา นอกจากจะมีความรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่จะสอนแล้ว จะต้องมีความสัมพันธ์ที่เอื้ออำนวยต่อการ
ปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วย กล่าวคือ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีผู้หลาย
ท่านแนะนำว่า การผลิตครูที่มีประสิทธิภาพ จะต้องเตรียมให้นักศึกษาครูทุกคนสามารถดำเนิน
กิจกรรมต่าง ๆ ได้พอควรเสียก่อนจบหลักสูตรตามเวลาที่กำหนด (จากหนังสือ Professional
Preparation in Health, Physical Education and Recreation, New York :
Mc Graw - Hill Book Company, 1954, p. 421)²

¹The Athletic Institute, "A Report on the National Conference
on Undergraduate Professional Preparation in Health Education, Physical
Education and Recreation." (August 1948) : 10.

³Laurence A. Pepe and Larns E. Means, A Professional Career
in Physical Education (New Jersey : Prentice - Hall Inc., 1963), p. 10.

นิกสัน และคณะ (Nixon and others) ได้รวบรวมคุณสมบัติ คุณลักษณะ
ของครูพลศึกษาจากงานวิจัยของบุคคลต่าง ๆ สรุปคุณสมบัติ คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่ดีได้
ดังนี้

1. ปรับตัวได้ดี ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น
2. ฉลาด มีไหวพริบ สนใจสิ่งต่าง ๆ และเหตุการณ์ใหม่ ๆ เสมอ
3. มีความรอบรู้อะไรหลายด้าน
4. เป็นที่พึ่งของบุคคลอื่น ๆ ได้ดี
5. ตัดสินใจได้ดี
6. มีความอดทน ทนทาน
7. เป็นที่ชื่นชอบ และชอบพอของบุคคลอื่น หมายความว่า มีมนุษยสัมพันธ์¹

ชาลส์ จาคอบ เบคเคอร์ (Chareles Jacob Becker) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"การประเมินผล โปรแกรมพลศึกษา สำหรับชายในวิทยาลัยชุมชน กูเจน" ในปี ค.ศ. 1971
ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูพลศึกษามีความสนใจในวิชาชีพของตนเองเป็นอย่างยิ่ง มีการเตรียม
การสอนดี การจัดทำเนิการ โปรแกรมพลศึกษา และโปรแกรมกิจกรรมพลศึกษาอยู่ในเกณฑ์ ดี
ผู้วิจัยได้แนะนำว่า ควรมีการประเมินผลโปรแกรมทุก ๆ 5 ปี ควรปรับปรุงโปรแกรมพลศึกษา
ทุกด้าน เพื่อจะได้จัดการพลศึกษาให้แก่นักเรียนทั้งในปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างมีคุณค่าที่สุด²

¹John E. Nixon, Lauce Flanagan and Florence S. Frederickson,
An Introduction to Physical Education (London : Philadelphia W.B.
Saunder Co., 1967), pp. 5 - 7.

²Chareles Jacobs Becker, "An Evaluation of Physical Education
Programs for Men in Gugen Community Colleges," Desserlation Abstract
31 (April 1971) : 5172 - A.

บูกเคอร์ (Bucker) ได้สำรวจความคิดเห็นของเด็กวัยรุ่น อายุ 14 - 18 ปี เกี่ยวกับคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่มีความจำเป็นสำหรับผู้นำไป ใน New York ในปี ค.ศ. 1960 คือ ครูพลศึกษาควรมีความคิดดี 29% สามารถทำงานร่วมกับกลุ่มได้ดี 24% มีความรู้ และทักษะต่าง ๆ 22% มีความประพฤติดี และสุขภาพเรียบร้อย 22% ควรมีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป 21% รูปร่างท่าทางดี มีความรู้รวม 16% แข็งแรงอดทน ทนทาน 10% และอื่น ๆ 15%¹

สรุปแล้วก็คือ คุณสมบัติของครูพลศึกษาที่จำเป็นสำหรับผู้นำไป ใน New York ในปี ค.ศ. 1960 คือ ต้องมีความคิดดี ทำงานร่วมกับกลุ่มได้ดี มีความสำคัญจำเป็นมากที่สุด และความรู้ด้านทักษะรองลงมา ส่วนคุณสมบัติที่จำเป็นน้อยที่สุด คือ ความแข็งแรง อดทน ทนทาน

นอกจากนี้ บูกเคอร์ ได้วิจัยลักษณะของครูที่ดี และคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ โดยการใชแบบสอบถาม แบบ Check List สำรวจความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลที่จะเป็นครูพลศึกษาในอนาคตว่า มีทัศนคติต่อการสอนพลศึกษาอย่างไรบ้าง สรุปลักษณะได้ 6 อย่างดังนี้

1. ครูอาจประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการสอนได้ ถ้าหากครูสามารถรวมกิจกรรมได้ เป็นสมาชิกกลุ่มคนต่าง ๆ รู้จักคน มีความเห็นใจ มีมนุษยสัมพันธ์
2. เป็นนักวิชาการ ชอบศึกษาหาความรู้จากวิชาต่าง ๆ เสมอ ศึกษาหาความรู้ก่อนที่จะสอน
3. มีอารมณ์ขัน ใช้วิธีแก้ปัญหาอย่างนุ่มนวล ในสถานการณ์ที่ตึงเครียด
4. มีสุขภาพทางกาย และทางจิตดี
5. ชอบช่วยเหลือ และบริการผู้อื่น
6. มีคุณสมบัติเป็นผู้เป็นที่ดี จัดกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ได้ และสามารถสร้างการเป็นผู้นำให้เด็กนักเรียนเห็น เอาเป็นตัวอย่าง²

¹ Charles A. Bucker, Foundation of Physical Education, 6th ed. (Saint Louis : Mesby Co., 1972), p. 560.

² Ibid., pp. 559 - 560.

คาสเซิล และ จอห์น (Cassel and Johns) ได้ทำการวิจัย โดยการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณสมบัติ และคุณลักษณะของครูพลศึกษาที่ควรจะมี สรุปผลจากการสัมภาษณ์ได้ว่า

1. ครูต้องรู้เนื้อหาวิชาที่ตัวเองสอนเป็นอย่างดี
2. ครูต้องมีความสนใจต่อนักเรียนแต่ละคน
3. ครูต้องเคารพในตัวนักเรียน และเป็นที่ยอมรับของนักเรียน
4. ครูควรมีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้นให้นักเรียนคิดเป็น
5. ครูต้องสนใจ และทำให้เนื้อหาวิชาที่ตนเองสอน นำไปใช้ในชีวิตรจริงได้
6. ครูควรมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์
7. ครูต้องมีความสามารถด้านการใช้ภาษา พูดเป็น แต่งกายเรียบร้อย

สภาพ

8. ครูต้องมีความมธุธรรม ซื่อสัตย์ เรื่องเกี่ยวกับนักเรียน
9. ครูต้องมีอารมณ์ขัน ควบคุมอารมณ์ตนเองได้
10. ครูต้องสามารถเข้าใจคนอื่น ๆ ได้ดี¹

งานวิจัยอื่น ๆ ของ คาสเซิล และจอห์น คือ การสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสถาบันวิชาชีพ ครูใหญ่ ครู และนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ และไม่มีประสิทธิภาพของครูพลศึกษา สรุปได้ดังนี้ คือ

¹Russel N. Cassel and Johns W. Lloyd, "The Critical Characteristic of an Effective Teachers," Bulletin of The National Association of Secondary School Principals, 44 (November 1960) : 119 - 124.

พฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วย

1. มีความกระตือรือร้นดี เคน มีชีวิตชีวา
2. สนใจเด็ก เห็นอกเห็นใจนักเรียน มีความเป็นมิตร
3. มีอารมณ์ขัน
4. ควบคุมตนเองได้
5. ยุติธรรม
6. ยอมรับความผิดพลาดของตน
7. ช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มใจ ส่งเสริมให้ทำงานที่ดีที่สุด
8. ชื่นชมกับงานที่ทำได้
9. มีระเบียบไม่มากเกินไป
10. มีความยืดหยุ่น
11. ทำงานอย่างมีแผน และจัดดำเนินการดี
12. มีความเพียรพยายาม อดทนต่อสู้กับอุปสรรค

ส่วนพฤติกรรมที่ไม่มีประสิทธิภาพเป็นดังนี้ คือ

1. มีลักษณะเบื่อหน่าย ไม่มีความสุข อารมณ์เสีย และเคร่งเครียด
2. ไม่สนใจเด็ก ไม่สนใจปัญหาของเด็ก ลำเอียง ไม่มีความยุติธรรม
3. ไม่ยอมรับผิด
4. ชื่นชม ใช้คำทนาย ไม่ให้กำลังใจเด็กนักเรียน
5. ไม่มีการวางแผนในการทำงาน หรือวางแผนน้อย
6. ใช้คำพูดไม่ชัดเจน
7. ชอบหัวเราะเยาะคนอื่น
8. ไม่ชอบให้ความช่วยเหลือผู้อื่น
9. ไม่มีการยืดหยุ่นในการทำงาน
10. ไม่สนใจต่อศักยภาพของนักเรียน¹

¹ Ibid., p. 512.

คอทรี (Daughthrey) ได้กล่าวถึงงานวิจัยในหนังสือ สุขภาพทางจิต (Mental's Health) ปรากฏว่า 9% ของครูปัจจุบันปรับตัวเข้ากับสังคม สิ่งแวดล้อมไม่ได้ จึงมักจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นในชั้นเรียน ครูที่ปรับตัวได้ดีจะมีความสุขในอาชีพ มีความกระตือรือร้น ซึ่งทำให้การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นไปด้วยดี เป็นกันเอง ซึ่งมีความจำเป็นต่อการเรียน การสอน¹

นอกจากนี้ คอทรี ได้กล่าวถึงงานวิจัยของ จอห์น มาร์เจอร์ ซึ่งเขียนในหนังสือ "Director of Physical Education" โดยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณสมบัติของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาไปยังผู้บริหาร ครูใหญ่ 70 เมือง จากแบบสอบถาม สรุปคุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนามีดังนี้

1. มีบุคลิกภาพดี ลักษณะท่าทางดี แต่งกายเหมาะสม และมีอารมณ์มั่นคง
2. มีวุฒิทางพลศึกษาก่อนที่จะทำการสอนพลศึกษา
3. มีภูมิหลังทางด้านวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง
4. เข้าใจสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ตนเองดำรงชีวิตอยู่
5. สนใจในการสอนเด็ก มากกว่าการสอนเนื้อหา
6. มีความรู้เกี่ยวกับการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็ก มีพื้นฐาน

ในการวางรากฐานการเรียนรู้

7. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็ก เพื่อนร่วม

งาน และผู้ปกครอง

¹ Greyson Daughthrey, Effective Teaching in Physical Education for Secondary School (Philadelphia : W.B. Saunders Co., 1973), p. 68.

8. รัก และสนใจในวิชาชีพของตนเอง พยายามปรับปรุงความก้าวหน้า
ในวิชาชีพเสมอ

9. เข้าใจบทบาท ภาระหน้าที่ของงานพลศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

10. มีความรู้ มีคุณสมบัติในการสาธิตทักษะเบื้องต้น สามารถสาธิต
กิจกรรม ที่ทำพอใจน่าสนใจแก่เด็ก

11. มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพเพื่อนนักเรียนทุกคน ยุติธรรม เอา
ใจใส่เด็กผิดปกติ พิการ และเด็กที่มีความสามารถต่ำกว่าปกติเป็นพิเศษ¹

สรุปคุณสมบัติ คุณลักษณะที่ต่างกันของครูโดยทั่วไป กับครูพลศึกษาจากวรรณคดี
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการที่เคศึกษาคนกว่าในวรรณคดี และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศ
และต่างประเทศ สรุปคุณสมบัติ คุณลักษณะของครูโดยทั่วไป คุณสมบัติ คุณลักษณะของครูพลศึกษา
และความแตกต่างระหว่างครูโดยทั่วไป กับครูพลศึกษา โดยผู้วิจัยจะวิจัยคุณสมบัติในด้านความรู้
ด้านการศึกษาทั่วไป การศึกษาวิชาชีพ และประสบการณ์เป็นสำคัญ ส่วนทางด้านคุณลักษณะจะ
สรุปคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และทางด้านสังคม และท้ายสุด
คือ ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านทักษะ ความรับผิดชอบต่องาน การตัดสินใจ การมี
ส่วนร่วม และการประสานงานเป็นสำคัญ

คุณสมบัติของครูทั่วไป ด้านการศึกษา ทางด้านความรู้ทั่วไป การศึกษาด้าน
วิชาชีพ และประสบการณ์

1. รู้วิชาสำเนียงอย่างแท้จริง
2. มีความรู้เรื่องวิชาอื่น ๆ นอกจากวิชาชีพที่สอน

¹ Ibid., pp. 79 - 80.

3. มีความรู้ถึงการศึกษาวิชาทั่วไป และวิชาเฉพาะ
4. ศึกษาหาความชำนาญรอบด้าน
5. ศึกษาเด็กอย่างลึกซึ้ง
6. มีความสนใจกว้างขวาง
7. ชอบอ่านหนังสือทุกชนิด เพื่อความรอบรู้ของตน
8. ทำงานอย่างมีแผน
9. เป็นผู้แนะนำที่ดี
10. เข้าใจในพัฒนาการของเด็ก และความแตกต่างของเด็ก

ในด้านการศึกษาวิชาชีพนั้น สรุปได้ว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณสมบัติในด้าน

ดังต่อไปนี้

ตนเองเป็นอย่างดี

11. มีความรู้ในปรัชญาการศึกษาทั่วไป และปรัชญาวิชาเฉพาะของ
12. รู้และเข้าใจในหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี
13. ปรับปรุงการสอน และติดตามผลการสอนของตนเสมอ
14. ตั้งใจสอน และมีวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ

ของเด็ก

15. สอนและฝึกฝนมากกว่าในเนื้อหาวิชา
16. รู้จักการใช้อุปกรณ์การสอน และการเก็บรักษา ต้องพยายามสอนให้เด็กรู้จักรัก และรักษาอุปกรณ์ทุกอย่าง เพื่อความประหยัด และใช้ได้นาน กงทน

โดยมีประสิทธิภาพ

17. รู้และเข้าใจเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี ตลอดจนสาธิตกิจกรรมต่าง ๆ
18. รู้จักปฏิบัติตามประเพณีครู
19. ปฏิบัติตามผลการทำงานเสมอ
20. รักความก้าวหน้า ปรับปรุงตนเองเสมอ ศึกษาคนควาเสมอ

คุณสมบัติด้านประสบการณ์ของครู

21. ส่งเสริมวิชาชีพ และเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพ
22. สนใจการวัดผล ประเมินผลการทำงานของตนเสมอ
23. เป็นตัวแทนของสังคมทางวิชาชีพ
24. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เสมอ
25. ให้ความสำคัญแก่นักเรียน
26. เป็นผู้นำที่ดี สามารถบริหารจัดการเป็นผู้นำแก่เด็กได้

ด้านคุณลักษณะของครูโดยทั่วไป จะสรุปออกมาในค่านิยมคุณลักษณะ
ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ดังนี้

1. รูปร่างท่าทางดี สะอาด
2. แต่งกายเรียบร้อย เหมาะสมตามสถานการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่
3. มีอารมณ์ขัน และอารมณ์มั่นคง
4. มีลักษณะการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา
5. ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี
6. ไม่แกจนเกินไป
7. มองโลกในแง่ดีเสมอ
8. เป็นที่รักของบุคคลทั่ว ๆ ไป รวมทั้งเด็กนักเรียน
9. มีความเป็นมิตรจริงใจ
10. แสดงความมีน้ำใจ
11. ช่วยเหลือเมื่อทุกคนต้องการ
12. เมตตา กรุณา มีระเบียบ รักสวยรักงาม
13. พุดจากระบุภาพชัดเจน
14. เป็นที่ชื่นชม และดึงดูดใจแก่ผู้พบเห็น

15. สุภาพเรียบร้อย มารยาทงาม แต่งกายสุภาพ
16. ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ
17. ปรับตัวได้ดี ทุกสถานการณ์
18. วางตัวดี เหมาะสม
19. เสียสละ เพื่อส่วนรวม

คุณลักษณะด้านความสามารถในการปฏิบัติงานประกอบทักษะ ความสามารถในการ
การรับผิดชอบของงาน ความสามารถในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วม และการประสานงาน

1. ในการสอนสามารถอธิบายสิ่งที่ยากให้เข้าใจง่ายได้
2. ส่งเสริมให้นักเรียนให้สนใจเรียน
3. คอยชี้แนะนักเรียนได้ดี
4. สอนโดยไม่มีคั่งอ่ำพรำง
5. รู้วิธีจัดชั้นเรียน และสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้น่าสนใจ
6. รู้จักการใช้อุปกรณ์การสอน และการรักษา
7. มาทำงานเป็นประจำ
8. ปฏิบัติตามระเบียบที่ครู
9. เผยแพร่ และส่งเสริมงานในอาชีพ
10. เข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนเสมอ
11. หาเวลาพูดคุยกับนักเรียน
12. รู้จักกาลเทศะ
13. ช่วยงานพิเศษของโรงเรียน และชุมชน
14. ขยัน หมั่นอบรมสั่งสอนนักเรียน
15. ให้ความสำคัญแก่นักเรียน
16. มีการวางแผนในการทำงาน
17. ส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักเรียน

18. กระตุ้นให้ทำดี
19. รู้จักสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง
20. ชมเชยผู้กระทำความดี
21. ตรงต่อเวลา
22. มีความรับผิดชอบ
23. เป็นผู้มีกิริยาดี
24. มีเหตุผล และพิจารณาก่อนการศึกษา
25. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
26. หนักแน่นเป็นตัวของตัวเอง
27. ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
28. ตัดสินใจได้ดี
29. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์
30. เฉลียวฉลาด
31. เป็นคนเปิดเผย

จากวรรณคดี และงานวิจัยทั้งภายในและนอกประเทศจะเห็นว่า ครูพลศึกษา ก็มีคุณสมบัติ คุณลักษณะเหมือนกับครูวิชาอื่น เพราะทำหน้าที่อย่างเดียวกัน คือ งานสอน สร้าง และพัฒนาเด็ก ถ้าไม่พิจารณาถึงด้านความรู้เฉพาะ และวัตถุประสงค์ของการศึกษาแต่ละวิชา ที่ครูแต่ละคนจะต้องสอน แต่จากคุณสมบัติ คุณลักษณะของครูทั่ว ๆ ไป บางลักษณะบางคุณสมบัติ ครูพลศึกษาจำเป็นจะต้องมีมากกว่า และมากที่สุด มากกว่าด้านอื่น ๆ หรือมีความสามารถ และลักษณะส่วนตัวตามลักษณะของวิชาชีพที่แตกต่างจากครูวิชาอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ

คุณสมบัติด้านความรู้ทางวิชาชีพ ความรู้ทั่วไปของครูพลศึกษา

1. มีวุฒิทางการพลศึกษาก่อนที่จะมาเป็นครูสอนพลศึกษา
2. ได้รับการศึกษาทางด้านพลศึกษามาโดยเฉพาะ และจบจากวิทยาลัย

หรือมหาวิทยาลัยที่สอนพลศึกษาโดยเฉพาะ

3. เป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพ
4. รู้ และปฏิบัติตามหลักปรัชญาการศึกษาทั่วไป และปรัชญาการพลศึกษา
5. มีพื้นฐานทางด้านการศึกษาทั่วไป
6. มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์
7. รู้ และเข้าใจว่าพลศึกษาไม่ใช่การเล่นกีฬาอย่างเดียว
8. คิดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาเสมอ โดยอ่านหนังสือทุกชนิด
9. ถือว่าการสอนพลศึกษา คือ อาชีพ
10. หาดความรู้ใหม่ ๆ ทางพลศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์

ของตนเอง

11. สนใจการศึกษาทุกด้าน
12. รู้ขอบเขต วัตถุประสงค์ของกิจกรรมพลศึกษา
13. มีวัตถุประสงค์จุดมุ่งหมายเหมาะสม
14. รู้หลักความปลอดภัย

คุณลักษณะของครูพลศึกษาทางด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะทางด้านร่างกาย

จิตใจ อารมณ์ และสังคม

1. มีสุขภาพทางกาย และทางจิตดีมาก
2. มีความแข็งแรง กระฉับกระเฉง เชื้อมั่นในตนเอง
3. มีรูปร่างท่าทางดี สะอาด แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสม
4. ไม่มีการทางร่างกาย และการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ เป็นไปได้

อย่างคล่องแคล่ว

5. พุดจาดี นำเสียงนำฟัง
6. ปฏิบัติตามจรรยาครู เป็นตัวอย่างที่ดีต่อเด็กทุกคน
7. มีความสุภาพ ใจช่วยเหลือคนอื่น และบริการสังคม
8. มีอารมณ์ขัน แจ่มใสเสมอ

9. ปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ดี
10. สนใจในสวัสดิภาพของนักเรียน

ความสามารถในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษามีส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ผลในการปฏิบัติงาน หากมีความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎี และปฏิบัติ แต่ไม่สามารถปฏิบัติงานนำเอาความรู้เหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่เด็กได้ งานก็จะไม่บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้น ครูพลศึกษาจึงควรมีความสามารถ ด้านทักษะ ด้านความสามารถในการรับผิดชอบต่องาน การตัดสินใจ คือ การมีภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ และความสามารถในการประสานงาน

1. รู้กลไกการสอน เทคนิค และวิธีการสอนพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
2. ใช้สถานที่ และอุปกรณ์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ครูควรมีทักษะในการเลือกใช้ เลือกซื้อ และเก็บรักษาอุปกรณ์ให้คงทนถาวรใช้ได้คุ้มค่ามากที่สุด
3. ทำให้นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด
4. ใช้เวลาส่วนใหญ่ช่วยการฝึก และสาธิต
5. มีความฉลาด ไหวพริบดี และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
6. สามารถตอบปัญหาทางการพลศึกษาได้ และให้การปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพลศึกษาได้
7. มีวิธีการที่จะใหญ่คอลลีบเข้ามาร่วมกิจกรรม
8. เป็นผู้นำกลุ่มเสมอ และพยายามส่งเสริมภาวะผู้นำแก่เด็กด้วย
9. สามารถสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนกับโรงเรียนได้
10. สามารถแสดงคุณสมบัติการเป็นผู้นำแก่นักเรียนได้
11. มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับบุคคลทั่ว ๆ ไป
12. เป็นที่พึ่งของเพื่อน ๆ และนักเรียนได้